

ZIVA

D2384E

BROJ 5 (151)
SVIBANJ/MAI 1994.
LEBENDIGE GEMEINDE

MITTEILUNGSBLATT
DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
CIJENA/PREIS 2,- DM
LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

ZAJEDNICA

OBITELJ
Muško i žensko
stvari ih

**VJEROM KROZ
ŽIVOT**
Europa između
Babilona
i Jeruzalema

TRENDOVI
Sciјentologija

INTERVIEW
Mons. Ćiril Kos

REPORTAŽE
Koblēnz

UVODNIK

U Zagrebu kod kuće

Iseljena hrvatska zajednica živi očito vrlo dinamično. Brzi ritam zapadnog načina življenja nije ipak zapreka za blisko doživljavanje domovine i za suživljavanje s njezinom sudbinom, a to znači sa sudbinom hrvatskog naroda u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i ma gdje ga ima. Živost i životnost iseljenog i raseljenog hrvatskog narodnog tijela pokazali su proteklih dana posebice mladi. Zagreb nije slučajno izabran kao mjesto 23. susreta mladih i Biblijske olimpijade. Posjetom i boravkom u Zagrebu mladi Hrvati iz inozemstva dali su svoj prilog proslavi njegove 900. obljetnice. Mladi su posjetili i vidjeli ono što je u Zagrebu najvrednije: katedralu, kao simbol naše vjernosti i pripadnosti Crkvi, te Hrvatski sabor, kao simbol hrvatske državnosti. Mladi iz inozemstva posjetili su ona mjesta o kojima su učili u građi za olimpijadu. Time su osnažili svoje znanje i zasigurno zavoljeli Zagreb.

Vrlo važna tema ovog broja jest i budućnost hrvatskih katoličkih misija u inozemstvu. O tom pitanju govore naši misionari iz Švicarske, Njemačke, Norveške. Njihova mišljenja treba pažljivo pročitati, jer se polako kristalizira tendencija da se inozemne misi-

je odnosno župe, kako u Njemačkoj, tako i u Americi, integri- raju u posto- jeće župne zajednice. Tog pitanja dotakao se na- kratko i đakovački biskup mons. Ćiril Kos, koji u razgovoru za Žz govori o Hrvatima u Americi i o stradanju svoje biskupije.

Uz već redovite rubrike od ovog broja započinjemo velike reportaže o našim misijama, a počeli smo s Koblenzom. Uz povijesni prikaz misijskog djelovanja pišemo i o sadašnjosti, a život stalno donosi nešto novo. HKM Berlin proslavila je nedavno 25 godina djelovanja, o čemu piše naš suradnik iz Berlina. Stranice za mlade pišu o područnom susretu mladih u Berlinu, a o mladima, glazbi i svom svećeničkom zvanju govori mladi dominikanac i rocker Anto Bobaš. U ovom broju Žz naći ćete, dragi čitatelji, i druge zanimljive sadržaje i vijesti. Nadamo se da ćete nas zbog toga preporučiti svojim znancima i prijateljima. Ugodno čitanje!

Urednik

MOTRIŠTE

Ne mogu oni bez politike

U jednoj našoj misiji čuo se usred propovijedi doslovce ovakav komentar: „Ne mogu oni bez politike“. Takav prigovor je prilika da progovorimo o kvaliteti svećeničkog nastupa u inozemstvu, o odnosu svećenika prema politici i o utjecaju domovinskih, ponajprije političkih, zbivanja na našu vjeru i crkvenost u inozemstvu. Svećenički nastupi na misama su više manje prilično kvalitetni, kako s obzirom na držanje, tako s obzirom i na sadržaj propovijedi i ostalih govornih dijelova. U Njemačkoj postoji naime odlična teološka i propovjednička literatura, koja je od velike pomoći za svećeničke nastupe. Kako, međutim, svaka propovijed vodi računa i o društvenom kontekstu o kojem je riječ, to znači o njemačkim prilikama, ipak se našim inozemnim vjernicima ne mogu tek jednostavno prenositi. Sadržaj se mora prilagoditi situaciji dijaspor (u vjerskom smislu).

Posljedica takvog nastupa jest već poznato i priznato zauzimanje hrvatskih inozemnih vjernika u iskazivanju solidarnosti prema ugroženima u domovini. Ta solidarnost je bila i ostala ne samo izraz naše nacionalne svijesti i naše ljubavi prema domovini, nego i izraz našeg kršćanskog držanja, odnosno milosrđa. Svećenici i zauzetiji vjernici imali su pritom pokretačku ulogu. Ona je tim važnija jer neki u inozemstvu nisu bili ni približno svjesni razmjera domovinske i narodne tragedije u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Ljudi se međutim brzo zasite, umore, pa i istroše, a usto se teško stanje oduljilo, a i unutarnje prilike su se zakomplicirale. Ostalo je mnoštvo neriješenih pitanja, prvotni zanos je nestao, a na vidjelo su izašli unutarpolitički nesporazumi, sukobi i obračuni. Pokazalo se da se političkom orijentacijom pa i rodoljubljem znalo trgovati i profitirati. Osobnim interesima davala se često prednost pred općim narodnim dobrom. Zato su mnogi ljudi u inozemstvu i u iselj- ništvu postali nepovjerljivi, oprezniji i „šted- liviji“. Problem im je predstavljalo i političko držanje Crkve i pojedinih svećenika (napri- mjer „crkvena“, politika prema BiH ili poli- tički položaj pojedinih svećenika u sadaš- njim stranačkim previranjima). Iako je u crk- venom zakoniku precizno definiran i više puta razjašnjen odnos Crkve i svećenika prema političkom događanju, ipak to mno- gima ne ide u glavu. Kad se svećenik ili Crkva istakne i angažira, tada bi se njihova djelatnost često htjela zbiti samo u sakristi- ju; kad se opet nigdje ne vide, onda se op- tužuje za pasivnost. Crkva pritom želi osta- ti samostalna i ne dopušta politikantsko instrumentaliziranje. Ona služi općem dobru i općim vjerničkim i narodnim interesima, a ne pojedincima i pojedinim strankama. A.B.

ODJECI DUŠE

APOKALIPSA

*O draga, mila Majko,
Moli za nas dan i noć;
Nauči nas molitvu svoju,
Povedi nas putem mira.*

*U visini raduju se anđeli,
Slave Boga, služe Mariji,
Ana Zemlji
Mržnja grebe po vratima;
Plivaju ratovi,
Pravda u kutu čami,*

*Pomahnitale strasti
haraju.
Dolazim, dolazim,
Uzimam križ na leđa,
Isuse, evo me.
Dolazim, dolazim.
Uzimam križ na leđa,
Isuse, vodi me.
I zato se molim onoj
koja je najponiznija*

*O draga, mila Majko,
Moli za nas dan i noć;
Nauči nas molitvu svoju,
Povedi nas putem mira.
U visini raduju se anđeli,
Slave Boga, služe Mariji.
A na Zemlji
Brat ubija brata;
Gladni gladuju,
Žedni još žedaju,
Apokalipsa.*

*Dolazim, dolazim.
Uzimam križ na leđa,
Isuse, evo me.
Dolazim, dolazim,
Uzimam križ na leđa
Isuse, vodi me.*

*I zato molim se onoj
koja je najponiznija
O draga, mila Majko,
Moli za nas dan i noć.
Nauči nas molitvu svoju,
Povedi nas putem mira.*

Dragan Lovrinčević

ŽIVA ZAJEDNICA

Herausgeber: **KROATISCHES OBERSEELSORGEAMT IN DEUTSCHLAND**
60435 Frankfurt am Main · An den Drei Steinen 42
Tel. (069) 54 10 46 · Fax (069) 5 48 21 32

Verantwortlich: Bernardo Dukić
Redakteur: Anto Batinić
Redaktionsrat: Stanka Vidačković, Ivek Milčec, Jura Planinc, Ivan Bošnjak, Maja Runje, Ana Radoš
Layout: Ljubica Markovica
Jahresbezugspreis: DM 30,- incl. Porto
Bankverbindung: Konto Nr. 129072
bei der Stadtparkasse Frankfurt (BLZ 50050102)
Lithos + Montage: Fotosatz Service Bauriedl, 64546 Mörfelden-W.
Druck: Scholl+Klug Druckerei GmbH, 64546 Mörfelden-W.

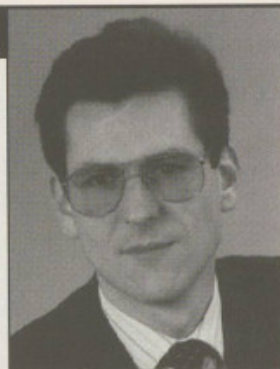
VJEROM KROZ ŽIVOT

DUHOVI-RAZUMIJEVANJE IZMEĐU BOGA I LJUDI

Zaborav je Boga još teži od njezanja i borbe protiv njega. U zaboravu Boga čovjeku se smiješi pomisao da bi on sam mogao postati „božanski“. No, ako je čovjek zaboravio Boga, Bog nije zaboravio čovjeka unatoč njegovoj šutnji. Bog se spušta na zemlju i slanjem svoga Svetoga Duha

Piše: Ante Vučković

Europa između Babilona i Jeruzalema

Čitanje znakova vremena umjetnost je pozornosti i slušanja glasova koji održuju vrijeme. No, kako za svaki znak postoje nebrojene mogućnosti čitanja, valja pronaći ključ kojim je moguće otključati zagonetku vremena u kojem se nalazimo. Tajna je vremena uvijek u pitanju gdje smo i kamo idemo. Ključ čitanja znakova, na koje Isus poziva svoje učenike, jest njegova riječ. Budući da je sjevremena, ona otkriva smjerove struja u svakom vremenu, i tamo gdje nam se čini da izlazi iz okvira u koje bi je neko vrijeme htjelo smjestiti. Jedan od takvih okvira jest i uvriježeno mišljenje da svijet ide svojim tijekom i da ga valja shvaćati njegovom vlastitom logikom. U skladu s tom pretpostavkom čini se da Europa i duhovski događaj Pedesetnice nemaju dodirnih točaka. No, to je doista samo pričin i kao takav već je upitan.

Europa još ne postoji. Treba je tek izgraditi. Više ne postoji dvojba da li je graditi ili ne, postoji samo problem kako i kakvu je izgraditi. Ne osvrćući se mnogo na Božju riječ kao ključ očitovanja vremena Europa traži zajednički temelj i jedinstveno ime narodima i jezicima koji je obitavaju.

Europa u očima Umberta Eca

U stvaranje Europe, osim političara, uključuje se i istraživačko-izdavačka djelatnost. Pod imenom „Stvarati Europu“ pet europskih izdavačkih kuća započele su, istodobno na pet velikih europskih jezika (engleski, francuski, njemački, talijanski i španjolski), s izdavanjem djela koja bi se trebala baviti problemima vezanim uz stvaranje Europe. Prva knjiga nosi naslov *Traganje za savršenim jezikom*. Autor je poznati talijanski semiolog Umberto Eco, poznat po svom romanu *Ime Ruže*. *Traganje za savršenim jezikom*

slijedi tragove davnog ljudskog sna za jednim jezikom kojim bi govorili svi ljudi. Okvir, unutar kojeg se odvija ovo traganje kroz povijest, sačinjavaju dva biblijska teksta: opis gradnje babilonske kule (Post, 11, 1-9) i Lukin izvještaj o duhovskom događaju (Dj, 2, 1-13). Upravo ova dva teksta tvore okosnicu liturgije na blagdan Duhova.

Povijesna traganja za savršenim jezikom, koja Eco istražuje, odvijala su se u dva smjera. Prvi je nastojao pronaći izgubljeni jezik kojim je Bog razgovarao s Adamom u zemaljskom raju. Drugi je htio stvoriti novi, sveopći i savršeni jezik. Nije dan pokušaj nije uspio. Nije pronađen prvi, savršeni, rajski jezik, a propali su i pokušaji stvaranja jednog, zajedničkog jezika. Smatrajući da je prošlo vrijeme sličnim nastojanjima Eco, pri koncu svoga djela, došaptava ideju da je prvi jezik već sadržavao sve ostale jezike i da se svakom jeziku mogu pronaći duh, miris i tragovi prvog višjejezičnog jezika. Adam vjerojatno nije posjedovao ovaj dar. Bio mu je tek obećan, a istočni je grijeh samo usporio njegovo, ionako sporo, učenje. „Njegovoj je djeci, međutim, u baštinu ostao zadatak da potpuno i pomirljivo ovladaju babilonskim tornjem.“

Europa, u Ecovim očima, ne treba tražiti zajednički i savršeni jezik. Valja joj samo pronaći zajedničko ime koje će oko sebe moći okupiti sve postojeće jezike, razumije se, i narode. Ako je suditi prema Ecu, Europa, čiji se obrisi tek naziru na raskrižju između Babilona i Jeruzalema, treba usmjeriti svoje oči više prema Babilonu negoli prema Jeruzalemu, više prema veličini vlastitog imena u babilonskom tornju, negoli prema univerzalnom duhovskom razumijevanju.

Kako bismo razumjeli kamo ide i kakva bi htjela biti Europa, valja nam, dakle, vidjeti što kažu ova dva biblijska teksta.

Jedinstvo bez Boga – nerazumijevanje

Prvi se tekst (Post 11,1-9) smješta u vrijeme poslije potopa, a prije Abrahama. Zemlja poznaje samo jedan jezik i jedan narod koji je proizišao iz Noine lađe. Nestalo je prvotnog jedinstva i dijaloga s Bogom. Svatko govori za sebe. Čovjek za sebe a Bog za sebe. Između Boga i čovjeka zavladała je šutnja. Šutnju Boga čovjek shvaća kao odsutnost Boga. Kad Bog šuti, kao da ga i nema. A tamo gdje Boga nema, ljudska je zajednica postavljena pred problem kako živjeti zajedno bez Boga koji bi jamčio jedinstvo. Kako ostati zajedno bez središta koje ljude može držati na okupu? Prijeti opasnost raspršivanja po svoj zemlji. Da bi se to spriječilo potrebno je pronaći zajedničko ime, ime koje će biti kadro održati jedinstvo svih i spriječiti raspad u manje skupine. Takvo ime mora biti uzdignuto iznad zemlje, do točke odakle će moći obuhvatiti sve na zemlji. Jedina točka koja to omogućuje jest nebo, a do neba se može samo ako se izgradi dovoljno visoki toranj.

Želja za tornjem do neba ne proizlazi iz ljudske oholosti niti se toranj gradi protiv Boga kako bi se moglo pomisliti. Toranj se gradi iz potrebe da se očuva jedinstvo i spriječi podjela u trenutku u kojem se više ne računa s Bogom koji je od ljudi već odijeljen zidom šutnje. Da bi se toranj mogao izgraditi potrebne su tehnika i jedinstvo svih. Tehnika već postoji. Ovaj put je to tehnika pečenja opeka. Jedinstvo se naslućuje u rečenici: „Hajde da sebi podignemo grad i toranj s vrhom do neba!“ (Post, 11,4) Tko, međutim izgovara ove riječi? Govori jedan u ime svih. Od sada jedan govori za sve ostale. U trenutku u kojem je prekinut dijalog s Bogom, nestaje i dijaloga među sobom. Mjesto razgovora zauzima demagogija.

(Nastavak na str. 23)

INTERVIEW

Mons. Ćiril Kos, biskup đakovački

Iseljenici ne zaboravljaju

Živa zajednica: Vi ste se nedavno vratili iz Sjedinjenih Američkih Država gdje ste posjetili neke naše iseljeničke zajednice. Zašto ste išli onamo i koje dojmove nosite?

Ćiril Kos: U SAD sam išao na poziv Hrvatske bratske zajednice kojom već u trećem mandatu predsjedava g. Bernard Luketich. Oni su nedavno dogradili svoj hrvatski dom i svoj ured. To je veličanstveno zdanje koje, povezano sa starim, čini jednu cjelinu.

Žz: Zašto ste pozvani upravo Vi?

ĆK: Ove godine se slavi 100. godišnjica dolaska prvih Hrvata u Ameriku. To je bilo 1894. a tada su onamo stigli ponajviše ljudi iz okolice Karlovca, Jastrebarskog, Like. Imali su neke ljude koji su od početka htjeli da tu zajednicu nekako održe na okupu i da joj pomognu u njezinom prvom snalaženju. I kao zajednica iseljenih Hrvata i kao ljudi koji su tražili svoj posao, a najviše su to bili teški poslovi - posebno rudarski - htjeli su da imaju svoju crkvu. Zato su u ono vrijeme zamolili biskupa Strossmayera da im pošalje svećenika. Biskup Strossmayer im je napisao lijepo pismo. Ohrabrio ih je i podržao u njihovim nastojanjima.

Žz: I što ste radili za vrijeme boravka u Pittsburghu?

ĆK: U nedjelju, 1. svibnja, slavili smo svečanu misu u hrvatskoj crkvi sv. Nikole. To je prva hrvatska crkva i župa na američkom tlu. Vrlo je lijepa, ali je zanimljivo da je radi uređenja grada i gradnje ceste bila premještena i pomaknuta na posve nove temelje, i to tako da nije oštećena ni jedna jedina cigla. Crkva je bila zaista puna vjernika koji su oduševljeni radosno pjevali, iako mladi nisu ni razumjeli ono što pjevaju. Nisu ondje bili prisutni samo Hrvati iz Pittsburgha, nego i iz brojnih odsjeka HBZ iz SAD i Kanade. U 14 sati bio je blagoslov novog doma i ureda. Tada je g. Luketich izrazio želju da to bude dom svih Hrvata i da se svi u njemu osjećaju kao kod kuće. Ne samo da je to prekrasna zgrada, to je pravi muzej, povijesni prikaz hrvatskog iseljeničkog života s bogatim kulturnim i folklornim blagom, koje su oni s vremenom skupili.

HBZ čuva hrvatski identitet

Žz: Znači Hrvatska bratska zajednica vrši važnu ulogu u očuvanju hrvatskog identiteta u Americi.

ĆK: Tako je. Samo, proces amerikanizacije je vrlo brz i snažan, posebno kod djece i mladih. Ipak, rad s folklornim i tamburaškim skupinama, te zajedničko slavljenje misa u hrvatskoj crkvi podržavaju svijest o domovini i vjeri i kod djece onih koji su ondje stigli prije stotinu godina. HBZ se inače bavi poslovima osiguranja, pa su njezini članovi ujedno i životno osigurani. Osim toga oni su u ovom ratnom vremenu obilato pomogli domovini i cijelom hrvatskom narodu. U akcije pomoći uključili su se jednako i stariji i mladi.

Žz: Vi, ste još posjetili Cleveland i New York. Koje ste dojmove stekli u susretu s Hrvatima u tim mjestima?

ĆK: Veoma dobre dojmove. Zajednica se prvo okuplja u crkvi na euharistijskoj službi, a potom u župnim dvoranama, koje su uređene tako da imaju nešto za popiti, pojesti, da bi se zabavili, upoznali, porazgovorili i da bi se susreli jer su raspršeni oko tih gradova.

Žz: Spomenuli ste treću generaciju, odnosno djecu koja su rođena ondje i

koja već gotovo ne govore ili ne znaju hrvatski. Koja je onda budućnost naših ljudi onamo? Hoće li se oni potpuno asimilirati?

ĆK: Mislim da je asimilacija neizbježna. Hoće li ovo društvo i Crkva uspjati to zadržati ili malo produljiti, teško je reći. Isti doživljaj sam imao kad sam bio prošle godine u Kanadi i 1981., kad sam bio u Australiji. Zanimljivo je da sada pojedini američki biskupi ukidaju te hrvatske župe i da ih nastoje sjediniti s drugim domaćim okolnim župama i traže da svećenici žive u zajednici (vita comuni). To ima svoje prednosti, ali Hrvatima katolicima to nije nikakvo jamstvo za budućnost i čuvanje identiteta. Tako sam bio u jednom mjestu u kojem je hrvatska župa već dokinuta i gdje župnik, jedan trećoređac, s četvoricom drugih svećenika sačinjava jednu zajednicu. Više čak ni ne stanuje u tom mjestu nego u središtu jedne druge župe. Amerikanci nemaju ništa protiv toga da bude hrvatska misa, da taj svećenik ostane ondje, samo što to više nije samostalna župa. Govori da će se isto dogoditi u župi Johnstown. Imao sam susret s dva biskupa, koji su se vrlo povoljno izražavali o Hrvatima. Govori se da će tako biti dokinuta i župa u Pittsburghu i da će se sjedi-

Trenutačno stanje đakovačke biskupije. Srijemski dio je u Srbiji, a označene su i okupirane župe u Hrvatskoj.

domovinu

ni s nekom ili više drugih župa. Hrvati imaju ondje dvije župe sv. Nikole. Jedna je podalje od Pittsburgha i već je dokinuta. Razlozi ukidanja ili pripajanja mogu biti trostruki: nedostatak vjernika, nedostatak svećenika, nedostatak materijalnih sredstava za uzdržavanje župe. Čini mi se da se u nekim mjestima već počinju ispunjavati ti uvjeti. Ali, ipak, taj proces ukidanja ili pripajanja župa teče dalje. Hoće li biti zaustavljen, teško je reći. Naši pišu biskupima i prosvjeduju. Biskupi smatraju da postupaju po Kanonu, pa mi se čini da će biti potrebna i intervencija sv. oca Pape. Ako tako budu prolazile i poljske župe, mislim da će se to brže riješiti.

Zločinačko etničko čišćenje

ŽZ: Prijeđimo na područje Vaše biskupije koje je izuzetno teško stradalo u ovom ratu. Hoćete li nam reći kakvo je trenutno stanje u Vašoj biskupiji?

ČK: Evo ukratko. Ne govorim o politici nego o onome što se dogodilo na ovom području. U srijemskom dijelu, u Vojvodini, ima još uvijek 26 župa, od kojih su neke teško stradale. Neke su spale na trećinu vjernika u odnosu na popis 1991., a neke još manje. Posebno je teško stradanje Novog Slankamena, Golubina, Kukujevaca, Hrtkovaca, koji su postali pojmom etničkog čišćenja i grubih napadaja na hrvatsku manjinu. Bila su to čisto hrvatska mjesta. Baš zato su najviše pogođena. Pritiscima su bili izloženi i svećenici i vjernici, pa su mnogi morali seliti. Olakotna je okolnost da su neki mogli mijenjati kuće i imanja s onima koji su iz Hrvatske željeli seliti u Vojvodinu. Većina tih iseljenika, kojih ima ni manje ni više nego 20 000, može se nazvati izbjeglicama i prognanicima, ali s prednošću što imaju krov nad glavom i što imaju zemlju koju obrađuju.

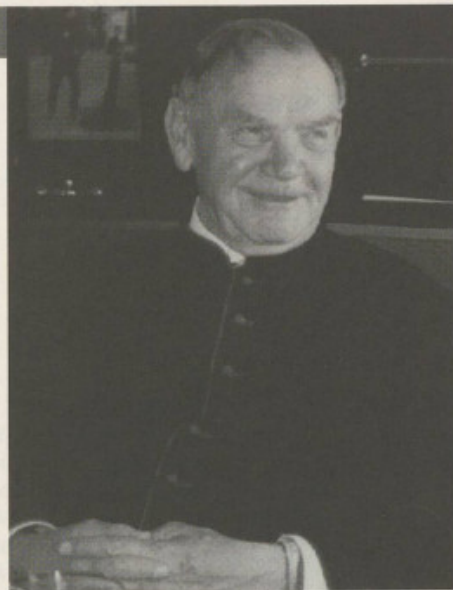
ŽZ: Što je s onima koji su ostali?

ČK: Oni su još uvijek pod pritiscima, koji je nekad veći, nekad manji.

ŽZ: Koliko ima Vaših svećenika ondje? Koliko otprilike još ima onamo katolika?

ČK: Onamo su još 23 svećenika i možda oko 50 000 vjernika. Ali, ti svećenici žive u posebnim okolnostima. Neprestano su pod nekom sumnjom da drže oružje, pretražuju im se podrumi, tavani i zvonici.

Mons. Ćiril Kos slavi svoju zlatnu misu u srpnju ove godine. Nedavno je posjetio američke Hrvate i blagoslovio novi dom Hrvatske bratske zajednice. Jasno je da ne može biti države u državi u Hrvatskoj.

Bacaju im eksplozivne naprave na crkve i na kuće. Vlasti obećaju da će pronaći krivce, ali od toga nema ništa.

ŽZ: Kakvo je stanje u okupiranom dijelu Vaše biskupije?

Loše. Iz Baranje je izbjeglo ili prognano oko 30 000 Hrvata i Mađara, a iz istočne Slavonije i zapadnog Srijema 50 000 Hrvata i drugih katolika. To se događalo od kolovoza do konca 1991. Okupirano je ukupno 36 župa, dok su dvije pod djelomičnom okupacijom.

ŽZ: Ima li onamo još katolika?

ČK: Na tom području ima katolika koji su ostali. Povoljnija je atmosfera u Baranji jer su ondje stacionirani vojnici UNPROFOR-a iz Belgije. Oni imaju svog svećenika s kojim imamo nekakvu komunikaciju, a u Belom Manastiru živi jedan umirovljeni svećenik, te jedan franjevac u franjevačkom samostanu u Iloku.

Ne može biti država u državi

ŽZ: Jeste li optimist u vezi s eventualnim rješenjem te situacije, odnosno s povratkom prognanika?

ČK: Naši službeni organi i političari ne prestano govore da mora biti oslobođena svaka stopa okupirane zemlje. Ne vjerujem da će okupacija biti sankcionirana od velikih državnih političara čitavoga svijeta koji se toliko sastaju, donose razne odluke, ali ništa ne provode. Dakle, čekaju se politički dogovori. UNPROFOR šuti i čeka. Oni kažu da su zaustavili teško oružje i da čekaju dogovor. Taj dogovor pokušavaju postići ili iznuditi na nemogućim premisama. Jedno im mora biti jasno: ne može biti države u državi, ali svi mogu imati građanska i nacionalna prava. Srpska pravoslavna crkva je sas-

vim solidarna sa svojim političarima i zato su svi svećenici i episkopi napustili Hrvatsku. Ostavili su svoje vjernike, a da nitko nije ni prstom u njih upro, niti je ijedan od njih istjeran. Htjeli su pokazati kako je veliki pritisak i kako je teško živjeti srpskom narodu u Hrvatskoj.

ŽZ: Kad smo kod Srpske pravoslavne crkve, samo nam još recite, što je s novom eparhijom na okupiranom području?

ČK: Odmah nakon okupacije Dalja i okolnih mjesta utemeljena je nova srpsko-pravoslavna eparhija koja se zove Osječko-poljsko-baranjska, za koju je imenovan novi biskup. S tim episkopom sam se vidio samo jednput na sastanku u Slavonskom Brodu. Tada sam ga vidio prvi i zadnji put. On očito nije nikada ni jedne riječi progovorio o onima koji su odanle prognani, niti što bi trebalo s tim ljudima. Prava ljubav traži da svatko ima pravo na povratak na svoje ognjište. Eparh Lukijan stanuje u Dalju, a dolazi često u Baranju. Nisam ga čuo da govori nešto o pravoslavlju i o Crkvi Božjoj, nego neprestano govori da je to Srbija. Očito ide za tim da se svi okupirani prostori proglase srpskim, a kažu da je nekoliko puta izjavio da su i Osijek i Zadar srpski gradovi.

ŽZ: Jeste li pokušali s tim episkopom stupiti u kontakt i pokušati poboljšati položaj katolika na okupiranim područjima?

ČK: Nije bilo moguće. Europski promatrači inicirali su jednom sastanak. Predložio sam da bude ili u Mađarskoj ili u Sremskim Karlovcima, međutim nikad nisam dobio odgovor. Ali, zanimljivo je da ta nova biskupija-eparhija ima granicu koja se gotovo sasvim poklapa s okupiranim teritorijem.

Razgovarao: A.B.

OBITELJ U SREDIŠTU 1994.

LÜDENSCHIED

Srebrni jubilej

Bilo je svečano i veselo tog lijepog travanjskog poslijepodneva 30. 4. u crkvi sv. Duha i u misijskom područnom centru u Ennepetalu. Supružnici Janja i Ivan Soldo iz Širokog Brijega proslavili su u prisutnosti svoje djece, zetova, unučadi, prijatelja i znanaca 25. godinu vjenčanja.

Vlč. Branko Šimović održao je tom zгодom lijepu propovijed, ohrabrio ih i blagoslovio do zlatnog jubileja. Najmlađe dijete, 6-godišnji Toni, postavio je tog dana mami zanimljivo pitanje: „Mama, ti imaš danas svoju svadbu, a kud ću ja?“ Toni je doživio već svadbe svojih sestara, Brigitte i Anite, koje su poslije vjenčanja otišle iz roditeljske kuće. Brojni uzvanici Janje i Ivana zaželjeli su im sretno i skladno življenje u dobru i zlu, kako to jedno drugom obećaše prije 25 godina na vjenčanju u Širokom Brijegu. **Pavica Planinc**

FRANKFURT

Misa za mlade

Mladi iz Hrvatske katoličke misije u Frankfurtu okupljaju se svake nedjelje u **11,30** sati na posebnu misu za mlade; u **crkvi St. Aposteln, Ziegelhüttenweg 149**, u Sachsenhausenu. Pod misom svira VIS „PAX“.

Svi mladi hrvatski katolici su dobrodošli!

Čovjek je po naravi obiteljsko biće. Bez zajedništva ženskog i muškog načela nema zdrave obitelji. Žena zaslužuje značajnije mjesto u Crkvi.

U obliku šale tvrdi se da je žena u znatnosti o čovjeku otkrivena tek poslije Drugog svjetskog rata. Prilično je to točno. Misli se naime da su žene po prirodi, genetski, intuitivne, gizdave, sklone ovisnosti, nesamostalnosti, igri i sl., a muškarci racionalni, borbeni, uporni bešćutni. Otkrilo se međutim da to nije točno, da su te značajke ili civilizacijski uvjetovane ili individualno ovisne bez obzira je li netko žensko ili muško.

Žensko i muško su temeljna načela stvorenja i njihova privlačna snaga stvar i održava život. duboko u tajni stvari čovjek otkriva proton i elektron čije energije čine ovo što jesmo. Privlačna snaga dva pola magneta i struje pokreće naš tehnički svijet. Ljepotu cvijeća i njegov miris i sve živo i neživo kretanje potiče potreba ta dva načela za sjedinjenjem. Na početku Biblije čitamo: „Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih“ (Post 1,27). Spoznajemo odatle takvu snagu upućenosti i u Bogu, i nazvali smo je Trojstvom, i u čovjeku koji je muško i(li) žensko, i odnos Boga čovjeka i svijeta obuhvaća tu ljubav. Obitelj je rezultanta tih energija stvorenja i čovjekove upućenosti. Zato ni čovjek ni njegov životni prostor nije kompletan ako je izvan blagoslova što nastaje iz suživota muškoga i ženskoga načela. Čovjek je po naravi obiteljsko biće, dakle iz zajedništva (obitavanja) ženskog i muškog načela, i nema zdrave osobe bez obitelji. O toj ravnoteži ženskoga i muškoga načela mora voditi računa svaka ustanova, makar bila poduzeće, samostan, vojarna, zatvor, bolnica, škola, vrtić, crkva, jezik, vjera, kultura, država...

Ravnoteža ženskog i muškog načela

Ravnoteža muškog i ženskog načela kako u osobi tako i na svim društvenim razinama uvjet je zdrava društva. A ta ravnoteža nastaje iz ravnopravne pozicije, šansi, odnosa uloga, razumijevanja i uvažavanja potreba, sklonosti, težnji.

Muško

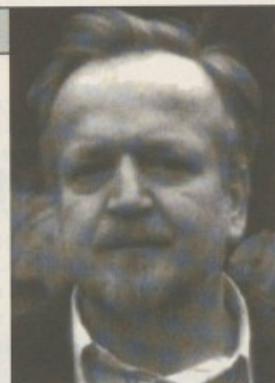
Zato je borba za zdravu obitelj bitno vezana za izgradnju kulture u kojoj će biti što više prostora za uzrast čovjeka kao žene odnosno muškarca.

Nu, naša je civilizacija poremećena upravo na razini odnosa žene i muškarca i, budući da taj odnos tako duboko zadire u samu ljudsku bit, normalno je da stvar trendova koji odlučujuće utječu na naš svijet. Rezultati pokreta za oslobođenje žene već su prisutni u svakodnevnom iskustvu, a također mobilizira se i pokret za oslobođenje muškarca sa sličnim energijama i šansama. Trenutno stanje dobro ilustriraju kiosci u hrvatskim gradovima: dobro se prodaje desetak časopisa za žene; Mila, Gloria, Una, Svijet su izravno ženski, neki su modni, neki za bebe, što isključivo kupuju žene. To su, za muške „šoviniste“, subverzivni motori samosvijesti žene. Muškarci nemaju nijedan časopis s oznakom za muškarce, ukoliko svi ostali nisu njihovi, osim porno-časopisa koji su im očito namijenjeni (i izazivaju mučna pitanja). Slobodna prodaja časopisa ukazuje na potrebe ljudi i stanje duhovnosti. Po tome se vidi kako su žene zasebna društvena skupina, izdvojena, gurnuta postrance, s posebnim motivima, iščekivanjima i programima. Nesporazum s muški oblikovanom civilizacijom je očit. Naša muški oblikovana civilizacija stvorila je „po sebi razumljive“ uloge za muškarca i ženu u kojima muškarac ima prednost, u kojima je očinstvo ispred materinstva, kako vidimo u prezimenu, posjedu, raznim pravima, privilegijama i sl.; muškost ispred ženskosti, kako se vidi iz šansi u životu u kojima muškarac daleko lakše može doći do škole, posla, utjecaja na donošenje odluka na svim razinama života. Osobito je industrijska civilizacija zatvorila ženu u kuću, kuhinju, praonicu, odgoj djece, a muškarca udaljila od kuće na posao i prepustila mu da bude subjekt izgradnje svijeta u kojemu je i samu ženu uvelike instrumentalizirao. Takav odnos uloga izazvao je otpor žene i pokret za izmjenu situacije žene, te je danas postao temeljnom

OBITELJ U SREDIŠTU 1994.

Piše: Ivo Marković

i žensko stvori ih

odrednicom našega svijeta. Muškarci „patrijarhalci“ neprestance se susreću s iznenađenjima koja im serviraju žene svojom samosviješću i zahtjevima. Muškarac, htio ili ne, mora uvažiti činjenice zahuktalog ženskog pokreta. Ne odgovara istini da je taj pokret naivan, nedomišljen ili bilo kako bezvrijedan. Naprotiv pokret za oslobođenje žene veoma je domišljen i uživa podršku

iskrenosti, u bijegu u potrošačku upotrebu žene umjesto partnerskog odnosa, osjećaj udaljenosti iz obitelji, osobito od vlastite djece, potiču suvremenog muškarca na vraćanje temeljnim vrednotama. Čini se da je pokret za oslobođenje muškarca iskren pokušaj muškaraca dobre volje da izidu u susret ženskom dominantnom osloboditeljskom pokretu i uključuje se u njega vlastitim preobraćanjem. Bilo bi zacijelo dobro da se u takvo djelovanje aktivno uključi što više muškaraca.

Novo mjesto žene u Crkvi

S obzirom na odnos muškarca i žene u Crkvi situacija nije bolja nego u društvu. Naprotiv Crkva je ustvari pokrovitelj uhodanih odnosa žene i muškarca i Crkvi je na toj razini potrebna duboka kultura obraćanja. Apsolutna prevlast (neoženjenog i neobiteljskog) muškarca stvorila je prilično hladnu nekomunikativnu zajednicu u kojoj muškarci po svojoj naravi govore ženama i one slušaju, a muškarci zato nemaju što čuti i ostaju u predvorju života iz vjere. Muškarčev govor u Crkvi pasivizira ženu i tako zbog te neravnoteže bivaju gubitnici i muškarci i žene, osobito djeca. Ukoliko Crkva ne bude potaknuta evandeoskim nadahnućem napraviti kvalitetne pomake, dati odgovarajući prostor i ženi da oblikuje crkvenu zajednicu, na to će i dalje neugodno biti prisiljavana od društva. „Pobjeda feminizma u ređenju žena u Anglikanskoj (engleskoj) crkvi jest ona vrst povijesnog loma koja ima civilizacijsko značenje kopernikanskog obrata. Žena je izišla ne samo na kulturnu, civilizacijsku i političku, nego i crkvenu pozornicu i u nedolazećem vremenu ostat će osnovnom odrednicom zbivanja“ (Time 23/11/93-41).

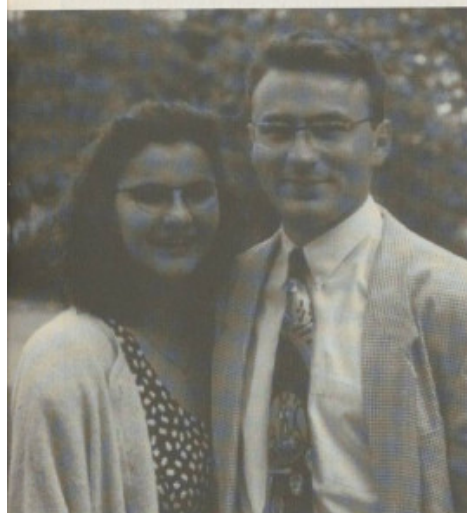
Suvremeni ljudski život nigdje nema pogodnosti tako se obogatiti iz vjere kao na odnosu između žene i muškarca. Prije svega sama upućenost jednoga prema drugome mora biti izvađena iz vlasti na drugim, iz potrošnje bližnjega i ambijenta doživljaja grešnosti: sva snaga usmjere-

nosti žene i muškarca jednoga prema drugome jest dar i prisutnost Božje blizine u čovjeku. Iz toga se doživljaja taj odnos mora vrednovati i kultivirati do vrhunca ljudskog sklada. Kršćanski odgoj i svakodnevna kultura odnosa među spolovima mora biti vraćena u taj ambijent ljubavi u Bogu.

Iz života iz vjere muškarac ima šansu na svjež i nov način dobiti toplu snagu da se osjeća na čelu obiteljskog stola ma gdje sjeo; naučiti se biti ljubazan i nježan u svojoj muškosti; ne plašiti se vlastita ogledala u ljubavi svoje žene; ohrabriti se za predanost u zajedničkom rastu sa svojom izabranicom; imati strpljivosti osluškivati životni bilo svoje supruge; ne bježati i ne osjećati se strancem u obiteljskom gnijezdu; uživati u zajedničkom pokazivanju i druženju sa svojom ženom; mudro „znati sa ženama“ – kako poslovično kažu u Bosni: obazrivo rješavati nadolazeće probleme jer su oni život i škola obitelji; shvatiti da je zajednička dužnost kuhati, prati, odgajati; naučiti se da novac i sve stvari služe ljudskoj sreći, a ne čovjek njima...

Ljubav bez pridržaja

Iz iste vjere žena može naći prostor slabosti i kreacije nužan za osobu, a da ne doživi svog muža kontrolorom koji smučuje; htjeti rasti u svim smjerovima zajedno sa svojim mužem; izići iz negativiteta i učiti se pamtit i govoriti samo dobre strane svoga muža i svoga okoliša; znati podržati muža u potrebi za divljenjem svoje žene, a da ne optereti njegovo umišljeno ja; imati igre, lakoće i nježnosti na koju dragi obilato brižno odgovara; poticati onu finu kulturu malih stvari koje život znače; zrelo prihvatiti zrelog muža i kad je kao beba; odvažiti se predati, biti ljubljena i ljubiti... Oboje iz snage iste vjere mogu naučiti da je sva ljubav nesebičnost i da vodi računa samo o dobru i sreći drugoga i da tek onda biva vlastitom srećom. Tako se gradi „kuća u Gospodinu“, a ako Gospodin kuće ne gradi, uzalud...

Mladi hrvatski par. Vjenčanje je uskoro.

većine i muškaraca i žena dobre volje. Nije mu cilj da žena postane kao muškarac, niti bilo koji drugi kako ga žele obranaški nekorektno prikazati „patrijarhalci“, nego oslobođenje od potpune prevlasti muškoga životnog načela koje ugrožava sav život i izgradnja uravnotežena ljudskog svijeta žene i muškarca.

Neuravnotežen odnos muškarca i žene ne ugrožava samo ženu, nego i muškarca. Nije lako biti optužen za većinu grozota našega doba. Muškarac je iznutra duševno i izvanjski društveno izložen prisilnim elementima ponašanja, diktatu „Moraš, od tebe se očekuje!“ i sl. pa je uvelike ukočen, proizveden po tuđim receptima koji ne vode računa o osobi i sl. Tjeskobne posljedice u nesposobnosti

KRUH NAŠ NJEMAČKI

EMIGRANT SE VRAĆA U DOMOVINU

Naš oproštaj s Kölnom

Piše: Marijan Rogić

Ovo su stihovi na jednoj od mnogih razglednica što mojoj supruzi i meni osobno pišu brojni Hrvati iz Njemačke, inače naši vjerni slušatelji iz razdoblja dok smo radili u emisiji WDR-a u Kölnu. Jer, otka-ko sam obolio početkom 1991. godine više se i nisam vraćao pred mikrofon Zapadno-njemačkog radija. Skršen bolešću najprije sam dobio prijevremenu (invalidsku) mirovinu, a kada sam stekao sve uvjete i starosnu mirovinu.

Na 1. svibnja ove (1994.) godine navršilo se točno 29 godina otkad sam sa suprugom morao napustiti Zagreb i Hrvatsku. Ali, sada, kada je došlo vrijeme povratka i kada sam se opraštao od prijatelja i znanaca, mnogi su nam postavljali gotovo isto pitanje:

– Što Vas vuče sada u domovinu; ondje još nije sredena situacija, puca se?!

Vraćamo se, jer se ostvario i naš san. Imamo hrvatsku državu. Bez obzira što nam je Njemačka druga domovina, ipak u Hrvatskoj smo svoji na svome. Shvatili smo kako je naš boravak u izbjeglištvu okončan i da je došlo vrijeme našeg povratka u domovinu. I zato smo sretni.

Kad se samo prisjetim svoje prve noći provedene u emigraciji, prosto ne mogu vjerovati da je prohujalo toliko vremena. Jer, događaji su svježiji kao da su se zbili prije koji tjedan. A gotovo je 30 godina prohujalo. Naišle su nove generacije.

Sada, kada okrećem film unazad, moram priznati da je Stuttgart moja velika ljubav. Iz više razloga. U tom sam gradu davne 1965. godine, na 1. svibnja, s prijateljima Nikolom Kovačićem i Nediljkom Šimunovićem, koji su došli u Salzburg po mene i s kojima sam prešao na njemačko tlo, prospavao na golom podu u baraci, negdje u središtu grada, blizu „Banofa“. Ali sam bio neizmjereno sretan, jer sam bio na slobodi. U tom gradu je započeo moj trnoviti emigrantski put hrvatskog novinara. Iz tog sam grada krenuo sa suprugom u petomjesečni boravak u izbjeglički logor Zirndorf kod Nürnberga, da bi negdje sredinom rujna mjeseca konačno došao u Köln. U Stuttgartu sam, četvrt stoljeća kasnije, doživio (10.2.1990.) trijumf ljudskog dostojanstva i osobni trijumf, kad sam na otvorenoj sceni uspio iznuditi ruke pomirnice zavađenih hrvatskih strana. Mnogi od oko 4000

nazočnih na onom prvom političkom skupu predstavnika hrvatskih političkih stranaka u velikoj dvorani stuttgartskog sajma prisjetit će se detalja, kad je Dražen Budiša pružio ruku pomirnicu dru Jantolu, koji je 1972. protiv Budiše i Čička svjedočio u političkom procesu.

Kada sam sa suprugom stigao u Köln, sredinom rujna 1965. – sjećam se – bilo je sunčano vrijeme, kao negdje na hrvatskom Jadranu za ljetnih dana. Tada nije bilo organiziranih hrvatskih udruga. Počele su se tek osnivati Hrvatske katoličke misije. Tada je u Kölnu već počeo djelovati ured pod vodstvom dr. fra Krste Šušnjare. Međutim i njemu je djelatnost bila skućena obzirom da je i sam nosio breme političkog emigranta. Osim toga, Hrvati su u samom Kölnu bili izloženi velikim pritiscima zbog atentata na tadašnje jugoslavensko diplomatsko predstavništvo 1962. u Bad Godesbergu.

Uzrečica da je svaki početak težak u pravom smislu je za nas bila preblaga. Bolje se i ne prisjetiti tih prvih dana političkog prebjega. Fra Krstu Šušnjaru je zamijenio mladi dušobrižnik iz Hrvatske fra Božo Ančić, koji nije bio opterećen hipotekom prošlosti. Ipak, iako je došao s crvenom putovnicom iz Hrvatske, nije bio rado viđen u jugo-poslanstvu, naprosto zato što je Hrvat. Njega je negdje 1982. godine naslijedio Ante Anić, također iz domovine, a njega negdje 1986. sadašnji dušobrižnik fra Josip Bebić. U Njemačkoj sam stekao brojne prijatelje i znance. Ovom prilikom zahvaljujem svima, koji su me tako rado slušali.

Sada, na kraju, slobodno mogu kazati da sam, kao uostalom i drugi Hrvati u tudini, za ovih 29 godina doživljavao razne drame. Teško je sve sažeti. S ponosom mogu kazati da sam srastao s ovom zemljom, koju sam prihvatio kao svoju drugu domovinu i koja mi je u najtežim trenucima dala utočište i krov nad glavom.

Teško mi je otrgnuti se od ove sredine, jer sam ovdje proživio gotovo jedan čitavi kraći ljudski vijek (1.5.1965.–1.5.1994.) Veći broj ljudi iz moje generacije već je umro, ili – što je još tragičnije – likvidirani su poput većeg broja prijatelja u emigraciji. Pa ipak, rado se vraćam u domovinu odakle sam bio protjeran. Jer, imamo Hrvatsku! Ja se vraćam u domovinu. A kada ćete Vi?

– Nema zore,
– Nema dana,
– Nigdje glasa,
– od Marijana.

MOŽDA NISTE ZNALI

– da je Hrvatska biskupska konferencija odlučila osnovati Katolički radio, a da je za prvog ravnatelja imenovan dr. fra Mirko Mataušić.

– da u okolici Tuzle, u sjeveroistočnoj Bosni, ima i starokatolika.

– da je isusovačka služba za izbjeglice (JRS) iz Njemačke pokrenula projekt „Hilfe zur Heimkehr“ za srednjoafričku državu Burundi, koja ima šest milijuna stanovnika (80% su Bantu, 14% su Tutsi); 78% su kršćani, većinom katolici.

– da je iz srednjoafričke države Ruande nedavno u susjednu Tanzaniju izbjeglo oko 350 000 ljudi, a već ranije je u susjedni Burundi izbjeglo 450 000 ljudi.

– da je, prema tvrdnji pravoslavnog svećenika Nicholasa Dandala, u jednom predgrađu Chicaga, „proplakala“ ikona Blažene Djevice Marije. Ondje se slila prava bujica vjernika, znatiželjnika i skeptika. Svećenik tvrdi da Gospa plače zbog nasilja i zbog nedostatka duhovnosti u svijetu.

– da je u Njemačkoj trenutačno jedna trećina župa bez župnika, odnosno dušobrižnika. Od 13 327 župnih zajednica i drugih dušobrižničkih mjesta njih 4523 nemaju vlastitog župnika. Ipak, u usporedbi s brojem katolika Europa ima još uvijek sedam puta više svećenika od Latinske Amerike i četiri puta više svećenika od Afrike.

– da je Savez njemačke katoličke mladeži (BDKJ) održao koncem travnja jedan skup o potrebi demokratizacije u Crkvi i zaključio da pitanje demokracije u Crkvi dotiče vjerodostojnost vjere, te da nema teoloških zapreka za demokratske elemente u Crkvi. Štoviše, demokratizacija je teološka nužnost, kažu mladi njemački katolici. Mladi katolici su pozvali da mladi izadu na njemačke izbore i da ne glasaju za desničarske stranke i njihove kandidate.

– da se 21. ožujka obilježava dan borbe protiv rasizma.

– da je poljski tisak oštro kritizirao Spielbergov film „Schindlerov popis“ zbog iskrivljavanja povijesnih činjenica i tendencioznog predstavljanja pojedinih osoba, zbog „idealiziranja“ lika Oscara Schindlera, te zbog krivog prikazivanja židovsko-poljskih odnosa. Slične kritike na račun filmskog hita stigle su i iz Češke.

– da se u mirovni proces u Guatemali (srednja Amerika) uključila Katolička crkva, odnosno biskup Rodolfo Quezada Tourno, što je pozdravio i guatemalski predsjednik Ramiro de Leon Carpio.

TRENDovi

SCIJENTOLOGIJA

Scientology želi zavladatai svijetom

Njihove plakate možete vidjeti na ulicama gotovo svih njemačkih gradova. Njihove knjige mogu se naći u gotovo svim knjižarama. Mnoge su postale uspješnice (bestseller). Oni otvoreno bacaju Crkvi rukavicu i navodno žele razgovore. Čak se i popularni voditelj Thomas Gottschalk mora pravdati da nije njihov član. Oni su „Sciјentološka crkva“. Nedavno se pojavila njihova knjiga „Was ist Scientology?“, a cijena joj je 150 DM. Na 835 stranica tumači se zašto je „sciјentology najbrže rastuća religija na svijetu“. Predsjednik „Sciјentološke crkve Njemačke“ Helmuth Blobaum pozvao je u popratnom pismu biskupe na zajednički rad sa sciјentolozima: „Uvjereni smo da će isticanje zajedništva u jednom prilično materijalistički orijentiranom svijetu služiti svim religijama svijeta“. Oni su ovu knjigu poslali biskupima još u ožujku. Istog mjeseca pojavila se kod katoličkog izdavača Pattloch kritička knjiga Renate Hartwig „Scientology – Ich klage an!“ (228 stranica, 34 DM). U toj knjizi oštro je napadnuta „sciјentologija“.

Fantastično širenje

Što je to „sciјentološka religija“? Sam pojam dolazi od latinske riječi „scientia“, što znači znanost, znanje i od grčke riječi „logos“, što znači misao, učenje, govor, smisao, znanje. To je doista religijski pokret koji trenutačno najbrže raste u cijelom svijetu. Iako je star samo nekoliko desetljeća, već ima pristaša na svim kontinentima, broji preko tisuću crkava, misija i skupina u oko 70 zemalja. „Church of Scientology“ osnovana je 1954. Danas zapošljava 10000 glavnih djelatnika. Utemeljitelj „sciјentologije“ je nazi stveno-fantastički pisac Lafayette Ronald Hubbard (1911–1986). Godine 1950. pojavila se njegova knjiga „Dianetik. Moderna znanost duhovnoga zdravlja“. Tvrdi se da je otada prodano 60 milijuna Hubbardovih knjiga. Počeli su nicati i „sciјentološki“ časopisi, novine, tj. „mjesne crkvene („sciјentološke“) novine“. „International Scientology News“ objavio je da je 1992. naklada tih novina bila 1,3 milijuna primjeraka.

Čisti bez savjesti

Što uči „sciјentologija“? Svako ljudsko biće je besmrtna duhovna duša – Thetan –, koja nastanjuje tijelo. Čovjek, Thetan, se tijekom postojanja dao zarobiti. On nesvjesno nosi sa sobom dojmove iz prijašnjeg života i time postaje ograničen. Ta ograničenja moraju se analizirati i ukloniti. Nakon toga čovjek je „clear“, čist, jasan. Daljnjim usavršavanjem može se postići stanje operirajućeg Thetana (OT). Dosad su oslobođeni OT-stupnjevi I–XV. Svijet je za njih podijeljen na dobro i zlo, na pristaše i kritičare. Cilj pokreta je ovladavanje svijetom. Zato oni nastoje steći položaje i utjecaj u strankama, pravosuđu, policiji, medijima i u ekonomiji. Scientology je razdijeljena na razne organizacije, koje poriču svoje međusobne veze ili ih kriju. Sciјentološka slika čovjeka ne poznaje nikakvu savjest. Za njih je „etično“ sve ono što služi preživljavanju organizacije, a za to su dopuštena sva sredstva.

Renate Hartwig optužuje i svjedoči

Renate Hartwig, autorica knjige, „Scientology. Ich klage an!“ pripovijeda („Kirche + Leben“ 11/94) da je od jedne bivše članice sciјentološke sekte doznala kako je bilo planirano ubojstvo autorice pomoću autobombe. Stizale su joj brojne telefonske prijetnje, ali ona je imala podršku u svome mužu, djeci i njemačkim biskupima. Pristaše sciјentologije u Njemačkoj

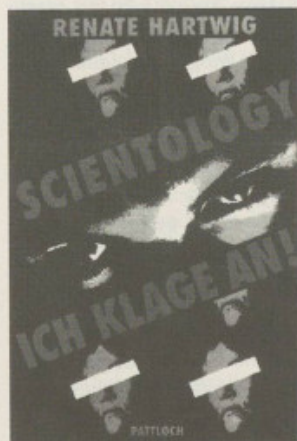
Sciјentološka organizacija ima sve više pristaša u svijetu. Njezin je cilj: zavladatai svijetom pod svaku cijenu i svim sredstvima. Nehumana i antikršćanska organizacija.

Renate Hartwig se ne predaje

optužuje za fašizam i rasizam, jer hoće „Clear Deutschland“ (čistu Njemačku). Oni su, kaže, opasniji od bilo koje sekte, brutalniji i organiziraniji od mafije, a imaju strašnu totalitarnističku ideologiju. I ona je ranije s mužem sudjelovala u jednom „Seminaru za efektivno vođenje“. Svi sudionici imali su kasnije u svojim poduzećima iste čudne namjere: „Vjerujem da su svi u svojim poduzećima htjeli primijeniti sustav koji su naučili na seminaru; svi su pokušavali ovladati svima“. Potom je s mužem utemeljila „Robin direkt“, zaštitnu zajednicu za sve oštećene takvim postupanjem. Većina oštećenih bila je u poslovnom kontaktu sa sciјentology. Renate Hartwig dirnula je tada očito osinjak. Prijetnje su se povećale. Ona je nastavila s radom. U njezinu uredu ima mnoštvo svjedočanstava oštećenih ili bivših članova sciјentološke organizacije. Radi se o pravim tragedijama, pa i zločinima. Organizacija je uzvratila brojnim sudskim procesima, ali je Renate dosad sve dobila. „Oni si uzimaju jednostavno slobodu ... našu zemlju pretvoriti u pustolovno igralište ... Sciјentology ima ključna mjesta vlasti“, kaže ona. Oni nisu za dijalog, nego za eliminaciju neprijatelja i slabih. Na koncu optužuje političare da nisu ništa poduzeli u vezi s ovom opasnom, antiljudskom i antikršćanskom pojavom. Tako je to kad se tzv. znanstvena fantastika želi provesti u stvarnom životu.

AB

Naslovnica Hartwigove knjige

MISIONARI, IMATE RIJEČ...

Koja je budućnost hrvatskih katoličkih misija u inozemstvu?

Ivan Levak,
Aschaffenburg

Misije imaju budućnost

Sam naziv „Hrvatska katolička misija“ sadrži u sebi dva važna momenta, od kojih jedan proizlazi iz naravi, a drugi iz nužde. Naime, odlazak velikog broja pripadnika našeg naroda u sve kutke ove jadne planete ukazao je na potrebu prihvaćanja poslanja (missio), da se u zgodno i nezgodno vrijeme, našem čovjeku na materinjem jeziku navijesti istina da je spašen po otkupiteljskoj žrtvi Isusa Krista. Drugi važan moment jest nastojanje da se našem čovjeku, Hrvat, sačuva svijest o pripadnosti narodu iz kojega je proizašao i da taj narod ima svoju kolijevku, domovinu. Tako se poduzimalo sve da se novim nitima, u posebnim okolnostima, učvršćuje i tka tkivo narodne pripadnosti, da se učini sve kako naš čovjek ne bi presjekao tijek koji bi ga mogao vratiti njegovu izvoru. Sredina u kojoj se našao naš čovjek tražila je od njega da prihvati nova pravila. Morao se „prilagoditi“ hladnoći siromašno namještenog stana i često plakati za onim što je ostavio kod kuće. Ni u takvim okolnostima nije se osjetio slobodnim, jer su mu i ovdje za petama bile iste one političke silnice, koje su ga prisilile da napusti domovinu.

Držim da su u takvim okolnostima hrvatske katoličke misije odigrale vrlo važnu ulogu, koja im se, unatoč novim političkim prilikama, ne bi smjela odreći. Koliko su misije bile važne mogao bi mnogo više kazati naš čovjek koji se u njima godinama osjećao kao kod kuće. Što kazati o budućnosti naših misija? Držim da je i sada potreba za misijama (a uz njih su redovito vezane i socijalne ustanove) ne manje važna kao i prije dvadesetak godina. Štoviše, kad smo se ponadali povratku u slobodnu domovinu, nametnut nam je rat sa strašnim posljedicama. Mnogo nas je više „vani“ sada nego prije, a mislili smo se vratiti. Prije su ljudi ovamo dolazili iz političkih i ekonomskih razloga, a sada dolaze s dubok-

im i svježim ranama, koje se teško liječe pod tuđim nebom, ovdje gdje zemlja ilovača ne miriše kao na našem brijegu i gdje je kruh gorak jer nije iz materinje ruke. Iz spomenutih razloga držim da misije imaju i moraju imati budućnost dok god imamo našeg čovjeka izvan domovine. Radije bih da je obrnuto. Trebalo bi da je ovog trenutka mnogo više naših misija nego što ih imamo. Misije su sa svojim centrima i sadržajima oaze u kojima naš čovjek, pogotovo prognanik i izbjeglica, nalazi djelić onoga što je kod kuće silom ili od straha napustio ili mu je oteo. Među ljudima koji se okupljaju u misiji lakše se diše i lakše se plače. „Ovdje se usudim i moliti i plakati“, reče jedna prognana majka. Iz tih i više drugih razloga misije su potrebne i imaju budućnost.

Misije će polako umirati

Milan
Lončar,
St. Gallen,
Švicarska

Koliko god si ovo pitanje i naša Crkva a i mi koji radimo u misijama, upravo radi bolje organizacije našega rada, moramo često postavljati i u sebi nositi stanovitu viziju budućnosti misija, mislim da će se u konačnici svako prognožiranje pokazati manjkavim. Uzmim li se u obzir svi znakoviti vremena u kojemu živimo i prepoznamo li sve tijekove koji utječu na razvoj „nove“ civilizacije, a sve je to neophodno, neka naslućivanja mogu biti realna.

Ne navodeći ovdje sve razloge za ta naslućivanja, mislim da će naše misije u idućih deset/petnaest godina osjetno brže starijeti nego dosada (Švicarska bi tu jedno vrijeme mogla biti iznimka zbog neobično velikog broja krštenja, krizmanika i uopće mladih ljudi). Ogromnu većinu misija, barem u Europi, vodit će sadašnji svećenici i njihovi suradnici, a oni su, kao i većina naroda, umorni od tudine, a i godine čine svoje, pa će više voditi računa o svome preživljavanju i traženju nekog mirnijeg kutka pod stare dane, nego o povjerenom mu narodu.

Druga generacija koja je sada vezana uz misije, i to samo oni iz njezinih redova koji znaju hrvatski i koji žive zajednice nisu napustili zbog studija ili nekog drugog razloga, polako će se osipati, ali će ipak ondje gdje djeluju karizmatični svećenici i pastoralni djelatnici biti nositelji života misija. Intelektualci druge generacije u većini će sačuvati simpatije prema misijama, ali će malodje istinski podmetnuti leđa i svjedočiti „ludost križa“ u vremenu dovršene sekularizacije. Misije će općenito još desetljećima biti ustanove iznimnog povjerenja svoga naroda, no više će biti majke koje tješe i pokopavaju svoju djecu nego majke koje zibaju punu kolijevku. Ako se tako dulje vremena nastavi, kraj je predvidiv: misije će polako umirati.

Neće biti masovnog povratka

O budućnosti je nezahvalno govoriti, pa tako i o budućnosti hrvatskih katoličkih misija u svijetu. Ipak, poznavajući povijest, živeći u sadašnjosti, dade se povući neka crta koja će se protezati u budućnost.

Misije su nastajale iseljenjem Hrvata iz domovine i brigom Katoličke crkve u Hrvata za iseljenim sinovima i kćerima. U misijama se okupljao naš čovjek željan Boga, hrvatske riječi i jezika te domaćeg duha slobode. Oni koji su se okupljali oko misija kao pilići oko kvočke, sačuvali su ljudske vrijednosti, vjerske i nacionalne: vjeru, moral u obitelji te domoljublje.

Svi smo desetljećima čekali preokret u Hrvatskoj i slom tiranije. Mislim da se nije mogao naći nijedan Hrvat u iseljenuštvu prije četiri godine koji se ne bi rado bavio pokretu osamostaljenja Hrvatske.

Vidimo, danas se stvari ne razvijaju u onom prvotnom zaletu. Mnogo toga je stalo u domovinu na mrtvoj točki. Još nam je gotovo trećina Hrvatske okupirana od Srbije, a o strahotama koje čine u BiH da i ne govorimo.

Mnogi su se Hrvati bili oduševili i nadali skorom povratku, ali se ta nada hladi i mijenja. U iseljenuštvu su mnogi stekli sigurnost i mir, a od toga smo još daleko u domovini. Ljubav prema domovini nije prestala, ali moramo gledati stvarnosti u oči. Primum vivere, deinde filosofare.

I kad dođu bolja vremena u domovini, i kada se obitelji počnu vraćati na napuštenu obiteljska ognjišta, to ipak neće biti masovno. Velik dio iseljene Hrvatske pretopit će se i izgubiti u državama boravka. Misije (svećenici i pastoralni suradnici) će

Stjepan Čukman, Oslo, Norveška

stoga imati još više obveza i dužnosti u čuvanju vrijednosti koje su Hrvati ponijeli iz rodnoga doma, iako će se to iz generacije u generaciju sve više gubiti, htjeli mi to ili ne.

Ovako promatrajući razvoj misija, smatram da će se potreba za hrvatskim katoličkim misijama u budućnosti produljiti. Bili bismo sretni kada bi se one zatvarale zbog povratka vjernika Hrvata na rodnu grudu. Svaki iseljeni Hrvat živi u nostalgiji, ali tu našu bol i križ života moramo nositi.

Prednost mladima

Ivan Čalušić, Breme

Biti prorok na ovom području vrlo je teško. Kao rijetko koja Crkva, Crkva u Hrvata je pošla za svojim čovjekom vjernikom diljem svijeta, želeći mu biti majka koja prati svoje dijete, pružajući mu duhovnu potporu-mogućnost pohađanja svete mise i primanja svetih sakramenata.

U svim misijama je organizirana vjeronaučna nastava za djecu svih uzrasta na hrvatskom jeziku. Djeluju različita kulturna društva, koja njeguju i čuvaju sve što je lijepo i vrijedno nastalo na prostorima domovine.

Mnoge misijske zajednice imaju svoje knjižnice s mnoštvom knjiga pisanih hrvatskim jezikom. Dobivši svoju vlastitu državu - intenzivno se radi na otvaranju hrvatskih dopunskih škola.

Sve gore spomenuto jest podloga da hrvatske katoličke misije imaju perspektivu u budućnosti. Sadašnja generacija roditelja i pojedinaca starosne dobi 40-50 godina ponosno je živjela vjeru koju je ponijela iz svojih hrvatskih katoličkih obitelji iz domovine. Snažno je čuvala i njegovala

svoje pripadništvo hrvatskom narodu i u najtežim okolnostima pa i cijenom vlastitog života. Od te generacije imamo djecu različitih uzrasta koja su uključena u vjeronaučnu nastavu, hrvatsku dopunsku školu i različita kulturna društva.

Zahvaljujući velikom broju već navedenih aktivnosti hrvatske katoličke misije otvaraju sve pozitivne mogućnosti za što veći kontakt među našom hrvatskom katoličkom mladeži. Osobito je važno gajiti osjećaj međusobne pripadnosti i povezanosti među mladim ljudima da i sami uvide koliko je bitno njihovo druženje i buduće sjedinjenje u hrvatski katolički korijen i stvaranje hrvatskih obitelji. Velike nade polažemo u naše buduće naraštaje, a Crkva će sigurno budno bdjeti i čuvati vjeru i pripadništvo svom hrvatskom narodu.

Mladi se neće asimilirati

Hrvatska katolička misija je ustanova-župa koja poziva, okuplja i opominje hrvatskog katoličkog čovjeka na bitne vrijednosti u životu i radu u inozemstvu. Samo djelovanje ove ustanove imalo je zadatak po svome osnivanju i pastoralnom djelovanju čuvati jedinstvo hrvatskog naroda i vezu s domovinom. U mnogim životnim okolnostima našeg hrvatskog čovjeka misija je bila i bit će mjesto ohrabrenja, okupljanja i povezivanja s domovinom i Katoličkom crkvom u hrvatskom narodu.

Kada se postavlja pitanje o trajanju i djelovanju HKM u Njemačkoj, onda se može reći da one moraju ostati prisutne i uvijek poput proroka dizati glas za narod i u narodu. Mnoge promjene u djelovanju i životu misija ovisit će o aktivnosti mladih i njihovu zalaganju u radu misija. Vjernici, koji su već trideset i više godina u „tuđini“, ne mogu zamisliti da se može živjeti katolički bez hrvatskog-katoličkog euharistijskog slavlja i pjesme. Također je važno slaviti sakramente na hrvatskom jeziku u hrvatskom-katoličkom stilu i duhu.

Mladi su sada u traženju rješenja: da li se uključiti u njemačke katoličke zajednice ili ostati vjerni hrvatskom jeziku i domovinskoj Crkvi. Ovaj domovinski rat je probudio mnoge svijesti i savjesti o planiranju budućnosti misija i hrvatskog iseljenika. Moje je mišljenje da se mnogi mladi neće dati asimilirati i uklopiti u njemačke katoličke župe. Mladi ne bi smjeli zaboraviti na budućnost hrvatskog naroda i jezika. Dolaskom demokracije u Hrvatskoj, mnogi su planirali povratak i život u domovini, ali rat je nanio toliko neizvjesnosti da se teško može i spominjati po-

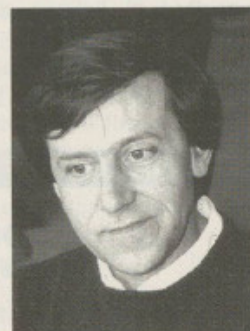
Božo Polić, Balingen

vratka. Zato mislim da bi misije trebale djelovati i živjeti s radostima i žalostima hrvatskog katoličkog čovjeka i uvijek nadolijevati ulje u svjetiljku za povratak. Mladi, nemojte zaboraviti da ste hrvatskog roda i da hrvatski bude jezik vašeg srca i budućnosti.

Novi sadržaji

Bosiljko Rajić, Ulm

Naše misije imaju jedan razvojni proces u kojem mnogi čimbenici djeluju i određuju budućnost. Privrženost vjeri, jezik, kultura, običaji i blizina domovine jesu neki predkazatelji da će u tom razvojnem procesu naše misije biti prisutne u budućnosti u inozemstvu, ali s jednim drugim sadržajem. Treba imati na umu i to da će u tom procesu igrati i važnu ulogu integracija pa i asimilacija koje su potencirane od društva na terenu. Integracija se upotrebljava, u odnosu na asimilaciju, kao dobar suživot, što u neku ruku naše misije to nerado prihvaćaju a nemaju razloga niti da odbijaju. Integracija će igrati važnu ulogu u tom procesu što će time i slabiti ulogu djelovanja naših misija ako ne u hodu prema asimilaciji, a ono barem u nastajanju manjih misija u većim industrijskim centrima. Prisutnost misija u inozemstvu ovisit će i o ekonomskom razvitku u domovini. Mnogi će se vratiti ako nađu posao i ako vide sigurnu budućnost u povratku.

Želja i angažiranje nas pastoralnih djelatnika i socijalnih radnika ide u tom pravcu da se sačuva sadašnji oblik postojanja naših misija i mislim da će se to tako i ostvarivati u bliskoj budućnosti. U daljnoj budućnosti ovisit će o mnogim čimbenicima kako u domovini tako i na terenu gdje postoje naše zajednice u dijaspori.

ESSEN Integracija stranaca

Posebno dušobrižništvo za Talijane, Španjolce, Portugalce i druge katoličke skupine pučanstva sprečava integraciju, misli essenski katedralni prepošt Günther Berghaus. Ravnatelj Caritasa essenske biskupije rekao je i ovo na jednoj proslavi u povodu više službenih jubileja inozemnih socijalnih savjetnika: „Ako stranci treba da imaju iste uvjete, onda ih treba tretirati kao i Nijemce. Tada više međutim nije potreban ni poseban status za socijalnu službu. Berghaus je pojasnio da bi bilo bolje kad bi se katolički inozemni sugrađani od početka integrirali (uključivali) u njemačke župne zajednice. Dodao je: „Strancima, koji ovdje žive 30 i više godina ili su rođeni ovdje, ne treba više nikakav poseban dušobrižnički tretman.“ Za strance, koji odavno žive u Njemačkoj, Berghaus je zatražio „biračko pravo i puno sudjelovanje u demokratskom životu“. Radnici koji su dosad radili na tom području, mogli bi se zaposliti na drugim područjima, naprimjer u radu s izbjeglicama. (Prema KNA, 14. 4. 1994.)

Tko je na slici?

Navedite imena i prezimena svih osoba na slici, te njihovo zanimanje. Točan odgovor nagrađujemo videokazetom.

OTVORENO – FRA JOZO ZOVKO

Bosna je naša

Čuje se kako Bosna umire, kako je nema?

Treba promatrati kako je BiH naseljena i kako je sačuvala našu povijest. Veličina hrvatskog naroda čini Bosnu velikom. Nije turska okupacija učinila Bosnu velikom, nije ona velika po kadijama i vezirima travničkim. Veličina je u tom ostanku uza sve zatirače. Ja nisam sposoban kazati kako Bosne nema, ne mogu razmišljati tako da Bosnu možemo dati. Ne možemo je dati i nitko nam je ne treba dati, jer ona je naša. Malo tko u svijetu prepoznaje što znači premjestiti granicu koja je tu od Dioklecijana, premjestiti granicu vjere, Crkve koja je tu od raskola 1054. To je strašno, to je potres. Tiče se nas, Europe. Ne znam shvaća li to Europa. No mogu reći da moja Fojnica, Kraljeva Sutjeska, Sarajevo nisu moji. Čini mi se kako bi to bila veća izdaja od one okupacije, koja je bila tragična. To ne smijem ja učiniti. To mi je učinio neprijatelj, ali kad moj to uradi... Zato ovog trenutka Hrvatska mora biti jedinstvena. Hrvatska misao, politika i Crkva. Moramo sačuvati hrvatsku Bosnu i Crkvu u Bosni.

(Večernji list, 28. 4. 1994.)

Tko mirno živi, živi dulje

Voditelj Omega Instituta za opće znanosti dr.med. Stephan Rechtschaffen postavio je nekoliko jednostavnih pravila, koja čovjeku mogu produljiti život za nekoliko godina. Osnovno pravilo glasi: „Tko polaganije hoda, stići će dalje“.

- na prvi zvuk telefona ne skakati odmah do aparata
- autom voziti 20 km/h sporije nego inače
- prije jela napraviti kratku (molitvenu) stanku, također poslije jela
- poslije posla ne juriti odmah kući, nego se zadržati negdje na mirnom mjestu pokraj puta i nekoliko minuta posvetiti osobnoj sabranosti
- i konačno kod kuće treba pod tušem „saprati“ sa sebe sav svagdašnji stres.

MARKO OBERT

REPORTAŽA

HRVATSKA
KATOLIČKA
MISIJA
KOBLENZ

Piše: Anto Batinić

S ovim brojem počinjemo niz velikih reportaža o našim misijama. Koblenz je sasvim slučajno prvi na redu. O prošlosti i sadašnjim prilikama u toj misiji razgovarali smo s pastoralnim djelatnicima i s članovima Župnog vijeća. Ponosni su na svoj dobrotvorni rad, ali hoće pod svaku cijenu hrvatsku školu. Bole ih potezi pojedinih ljudi koji unose pomutnju i nejedinstvo.

Wo ist die Kanta, Mama?

U Koblenz smo tog nedjeljnog jutra, 8. svibnja, došli ranije no što je bilo dogovoreno. Prošetali smo gradom i pritom susreli župnika Alojzija Petrovića i župnu suradnicu Dragicu Žimbek. Odmah nam nude doručak i pokazuju misijske prostorije u Roonstrasse 18. Tu su dva ureda, dvorana za sastanke, vjeronaučna prostorija, knjižnica koja se obnavlja, a na drugom katu i socijalni ured. Zanimljivo je glede toga ureda da se on ovdje i dalje službeno zove: „Caritas – Soziale Betreuungsstelle für Arbeitnehmer aus Jugoslawien“. Takav je barem natpis na vanjskom ulazu u tu zgradu. Ili Caritasovu strukturu ne zanimaju nove političke relanosti ili su u pitanju štednja i inertnost. Navodno će ta služba uskoro dobiti novo ime „Migrations-Dienst der Caritas“, a odnosit će se na sve migrante, odnosno inozemne radnike.

Trajna privremenost

U svakoj našoj misiji obvezno se susrećete s brojnim fotografijama folklorša u narodnim nošnjama, koje krase misijske prostorije. Tako je i ovdje. No, to je

samo kamenčić u mozaiku misijskog životopisa. Mnoštvo fotografija, novinskih napisa, župnih listića nalazi se u albumima Misije. Vlč. Petrović i suradnica Dragica iznose pred nas desetak podebelih albuma. U njima su fotografije od osnutka Misije pa do danas. To je zapravo pravi fotozapis o tipičnom životu hrvatske „gastarbajterske“ stvarnosti u Njemačkoj. I na ovim fotografijama je vidljivo kako se privremenost pretvorila u trajnost. Mnogi mali folklorši s poštutjelih fotografija već su zasnovali svoje obitelji, a i njihova djeca već nastupaju u folklornim skupinama. Razgledanje albuma neizbježno nas vraća na početke Misije. Kako je počelo?

„Dan otvorenih vrata“

Dr. Bernard Stein, trierski biskup, osnovao je Hrvatsku katoličku misiju Koblenz dekretom od 1.6.1970. Ona je trebala biti pastoralnim središtem za sve hrvatske katolike u biskupiji Trier. Prvi župnik bio je vlč. Vjekoslav Ivanović, koji je služio vjernicima i u Koblenzu i u Saar-

brückenu. U oba grada osnivaju se Hrvatski katolički centri i socijalni uredi. Misija dobija novog župnika 1.10.1971. u osobi vlč. Alojzija Petrovića, a od 1. 7. 1972. i pastoralnu suradnicu Dragicu Žimbek. Zbog velikog priljeva „Gastarbajtera“ 1. 10. 1972. osniva se posebna Hrvatska katolička misija u Saarbrückenu. Otada u misiji Koblenz počinju živjeti zajednice u mjestima Bad Kreuznach; Bad Neuenahr, Maria Laach, Neuwied, Peterslahr, Rheinbrohl, Willroth. Središte vjerskog života, osobito nedjeljom, postaje i ostaje njemačka crkva St. Franziskus-Goldgrube i njezina župna dvorana, te dakako prostorije Hrvatskog centra. Sadašnje prostorije dobivene su 1980. U njima se odvijao i odvija raznoliki život hrvatske misijske zajednice. Tu je bila organizirana „Mala škola, vjeronauk, nogometni klub „Goldgrube-Croatia“, skupina župljanki „Mala vezilja“, skupina gitarista, folklorna skupina. Pokrenut je povremeni župni listić „Župne vijesti“. Tu su također pokrenute i održane brojne priredbe, proslave, dobrotvorne akcije. Ovdje su praksu kumstva siromašnoj djeci počeli još početkom sedamdesetih godina. Već trinaesti put slavi se „Tag der offenen Tür“ (Dan otvorenih vrata) na prvu nedjelju došašća. Nakon više proslava obljetnica na godinu će se obilježiti već 25. godišnjica Misije. U Koblenzu i okolini ima 2500–3000 Hrvata, koji dolaze iz preko 70 župa iz domovine. Na vjeronauk trenutačno dolazi oko 80 djece, petoro će ih ove godine primiti prvu pričest, a sljedeće godine 25 će pristupiti sakramentu krizme. Na ovom području djeluje odnedavno i Hrvatsko kulturno društvo.

Njemačko-hrvatsko društvo

Najnovija udruga koja usko suraduje s Misijom jest „Deutsch-Kroatische Gemeinschaft e.V. (Hrvatsko-njemačka zajednica“). Ova je udruga službeno registrirana prije mjesec dana, a zasad ima 40 članova, i Hrvata i Nijemaca: Najzaslužniji za osnivanje ovog društva su Ana i

Tu su pripadnici svih generacija: bake, majke, unuci...

REPORTAŽA

Wolfgang Taubmann. Cilj Njemačko-hrvatskog društva Koblenz jest bolja suradnja između Hrvata i Nijemaca, humanitarna djelatnost, posebne aktivnosti za Tjedan stranaca. Neki članovi društva posjetili su u svibnju Varaždin i Zagreb. U Varaždinu su se susreli s djecom koju pomažu kao kumovi. Predsjednica je Ruth Pascher, a dopredsjednica Dragica Žimbek.

Bile su to kratke obavijesti iz prve ruke. Nismo više imali vremena za razgovor, jer smo morali na misu, u crkvu sv. Franje. Ondje se obično okupi oko 150 vjernika.

Pastoralna
suradnica
Dragica
Žimbek

Tako je bilo i ove nedjelje. Misu je slavio i propovijedao fra Anto Batinić. Nedjeljna čitanja su bila obilježena Isusovom zapovijedi ljubavi, a te se nedjelje svečano slavio i Majčin dan. U tom povodu su djeca i mladi priredili kratki program za svoje majke. Svaka majka dobila je po jednu ružu.

Pothvati Ane Taubmann

Župnik Petrović upozorio nas je na vrlo aktivno Župno vijeće i pozvao nas na susret s njegovim članovima u dvorani crkve sv. Franje. O djelovanju tog vijeća upoznaje nas dr. Mira Jozić Habijanec. Vijeće ima tri sekcije: liturgijsku, karitativnu i pastoralnu. Sve su vrlo aktivne, ali svakako u ovom trenutku treba izdvojiti njegovu karitativnu sekciju koju vodi Ljiljana Periša. U humanitarnom djelovanju ovdje svi ističu Anu Taubmann, Slovenku udanu za Nijemca, ali veliku prijateljicu i dobrotvorku Hrvata. Ona nam je na tečnom slovenskom govorila o motivima i počecima humanitarnih akcija. Organizirali su se prije tri godine. Uvidjeli su veliku nevolju ljudi u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, pa su, uz podršku Misije, počeli tražiti pomoć, lijekove, odjeću, obuću. Malo zatim započeta je velika akcija kumstva siromašnoj djeci ili djeci bez

roditelja. Pri dubrovačkoj „Akciji za život“ već imaju 92 djece, a kod varaždinskog „Bedema ljubavi“ 33 djece. Time se ne pomaže samo djeci, nego i njihovim obiteljima koje nemaju sredstava ni za puko preživljavanje. Financijski ih se pomaže s po 50 maraka mjesečno, ali često i životnim, školskim i drugim potrepštinama. U Varaždinu, gdje su bili već nekoliko puta, su se uvjerali kako se te obitelji već lijepo razvijaju. Pomažu dakako ugroženima bez obzira na nacionalnu i vjersku pripadnost. Potpora misijske zajednice i njemačkih prijatelja bila je, veli gđa Taubmann, pravo čudo i poticaj na daljnji rad. „Cijela naša skupina ima jednu dušu za zajedničko pomaganje ljudima u potrebi. Razumijemo se i svi su spremni priteći u pomoć u svako doba. Motiv našeg, pa i mog osobnog karitativnog djelovanja, jest naša vjera, naša ljubav i naše čovjekoljublje“, naglasila je Ana Taubmann, koja se samo nasmijala, kad smo je u šali nazvali pravom „Alpskom Hrvaticom“.

Aktivno Župno vijeće

O djelovanju Župnog vijeća govorili su nam i drugi članovi. Mate Bičević ističe kako je djelovanje misijske zajednice postalo kvalitetnije nakon osnivanja Župnog vijeća. „Posebno me raduje da smo jednako pomagali sve naše ljude, i u Hrvatskoj i u BiH. U početku, za vrijeme rata u Hrvatskoj, više se i brže moglo skupiti pomoći. Sad je to sporije, jer su ljudi opterećeni, ali su ipak spremni i dalje pomagati koliko se može. Nedavno smo za Bosansku Posavinu skupili 6000 maraka, koju smo uručili Domovinskoj zajed-

Dugogodišnji voditelj misije vlč. Alojzije Petrović

nici Bosanska Posavina u Zagrebu. Ima doduše mala skupina ljudi koji se nisu uključili, ali tako je to valjda svagdje“, kaže g. Bičević. O karitativnom radu Župnog vijeća govorila je i njegova voditeljica Ljiljana Periša: „Uradili smo mnogo posla. Razvrstavali smo dobivenu pomoć, organizirali ljude pri utovaru, priredjivali zabave, prikupljali pomoć na sve strane. Ovim putem zahvaljujem karitativnoj sekciji, koja je zaista neumorna. Jučer smo opet otpremili pomoć za domovinu. Sam vozač se čudio našoj spremnosti i radinosti. Gotovo svaki tjedan-dva imamo neku novu akciju, iako je teško. Svi mi moramo i osobno nekome pomagati u domovini. Ja sam od Žepča, a znate da oni onamo ne bi mogli preživjeti bez nas. Ovom prilikom ja pozivam i druge ljude da nam se pridruže i svi su dobrodošli.“

Najmladi u prekrasnim narodnim nošnjama

REPORTAŽA

Hoće hrvatsku školu, a ne „jugoučiteljicu“

Razgovor je zatim usmjeren na kulturno-prosvjetno područje. Što čitaju u misiji Koblenz? Bože Jurić kaže: „Naša djeca su upućena u sva događanja u Misiji, ali slabo čitaju hrvatske knjige i katolički hrvatski tisak. Problem je naime što ovdje nemamo hrvatske škole. To je zapravo jedan od najvećih problema u našoj zajednici. Zato treba pokrenuti to pitanje, pa da konačno dobijemo hrvatsku školu.“

To su potvrdili i svi ostali. U Koblenzu i široj okolici ima oko 120 hrvatske djece za školu. Tu doduše ima bivša jugoslavenska škola, ali je njezina učiteljica Biserka Jukić Trapp za Hrvate nepoželjna kao učiteljica. Ona je, kažu, u svojim nastupima omalovažavala hrvatski jezik i kulturu, a na njemačkoj televiziji optužila je našeg svećenika za nacionalizam. Roditelji su pokušali uspostaviti suradnju s njom, ali to nije bilo prihvaćeno, pa je većina ispisala djecu iz te „jugoškole“. Ipak, spornu učiteljicu i dalje podržava jedna skupina naših ljudi. Nazočni su se požalili i na nedovoljnu podršku iz hrvatskog ministarstva kulture i prosvjete. Oni su, kažu, toliko toga dosad učinili za Hrvatsku i BiH, pa bi i hrvatska vlada i hrvatska diplomatska i konzularna predstavništva mogli više poraditi na rješavanju ovog problema.

Župnik Petrović pojašnjava da na početku demokratskog preokreta nije bilo nikakvih društava, pa je Misija pokušala riješiti taj problem. Misiju, a posebno župnika, optužili su kao razbijače i širitelje međunarodne mržnje. „Mi smo samo htjeli hrvatsku školu, a pripisivano nam je da smo protiv srpske djece. Mi smo se borili za osnovna ljudska i narodna prava. Rekli smo da hrvatska škola za nas znači: hrvatski jezik,

Mladi hrvatski folkloristi na cvjetnom korzu (Blütenfest) 1. svibnja, u Koblenz-Gülsu

hrvatska knjiga, hrvatski učitelj. Nismo ništa imali protiv daljnjeg djelovanja jugoslavenske škole, ali smo htjeli i hrvatsku“, veli župnik. Njemačke vlasti su bile spremne otvoriti hrvatsku školu, ali samo pod uvjetom da u njoj i dalje radi navedena učiteljica. Hrvati je, međutim, nisu mogli prihvatiti. Oni su sami spremni plaćati učiteljicu, samo da joj njemačke vlasti osiguraju pravo boravka.

Povratak u domovinu, pa makar travu pasli

Na sastanku je bilo i nekoliko djece. Sva su odreda, na slabom hrvatskom, rekla da bi željela pohađati hrvatsku školu, da nauče bolje hrvatski, da upoznaju svoju povijest, kulturu. Na naše pitanje zašto im djeca slabo govore hrvatski, rekoše da krivnje ima i na njima, ali djecu u Njemačkoj odgajaju u njemačkim vrtićima i školama, u njemačkom menta-

litetu, tako da im je njemački glavni govorni jezik. Odgojni pogledi hrvatskih roditelja često se označuju kao zaostali i nesuvremeni. Jedna prisutna majka reče da ona u kući sa svojom djecom razgovara na hrvatskom, a ona joj odgovaraju na njemačkom. „Velim ja svojoj Gabrijeli da mi donese kantu, a ona će meni: 'Wo ist die Kanta, Mama?'“ Marko Uršić bio je jasan: „I moje dijete, kad ga nešto pitam na hrvatskom, odgovara mi na njemačkom. Ponekad se naljutim pa kažem da bi bilo najbolje spakirati kofere, vratiti se u Hrvatsku, pa makar onamo travu pasli, samo da živimo u domovini“. I Pavo Puškarić, koji živi 25 godina u Njemačkoj, želi se vratiti u domovinu, čim se ukaže prilika, iako mu je rodno selo okupirano. Zvonimir Meić, prognanik iz Visokog, želi se što prije vratiti u svoje Visoko. „Ja sam Hrvat iz Bosne i kao Hrvat želim živjeti u Bosni, gdje sam rođen, odrastao i živio“, kaže on. Na koncu je ustvrdjeno da Misija i dalje ostaje mjesto gdje djeca ipak mogu koliko toliko učiti i hrvatski jezik, povijest i kulturu, kroz mise, razne priredbe, vjeronauk, učenje za biblijsku olimpijadu, folklor, pjevački zbor, zajedničke vikende. Članovi Župnog vijeća obavijestili su nas na koncu i o inicijativi skupine članova Misije, kojom se traži osnivanje „bosanskohercegovačke“ misije, koju bi vodio franjevac. Mnogi su navodno već potpisali tu peticiju. Oni iza toga vide mutne zakulisne radnje i namjere. Župno vijeće podržava župnika Petrovića i suradnicu Dragicu, zahvaljuje im i odaje priznanje na njihovu zalaganju za dobro Crkve i hrvatskog naroda.

Nekoliko članova župnog vijeća; među njima je i Ana Taubmann

MLADI HRVATSKI ODISEJ

Ne zaboravi me

*Dok gledam tvoj osmijeh
u povratku sjećanja,
u meni se bude virovi stari.
U mom srcu buktinja gori,
a uvrede osjećam kao nezaruslu ranu.
Svi oni dani, svi lijepi doživljaji
teku sad rijekom daleke prošlosti.
Ugasila se igra osmijeha,
nestala je radost u očima.*

*Ali znaj: Sve što se dogodilo,
dogodilo se samo jednom;
zato pamti te trenutke divne
i molim te, ne zaboravi me.*

Eleonora Lehner

Miris ugasle svijeće

*Nestali su dani naše sreće,
nestao je osmijeh s tvojih usana.
U paklenoj vrućini nemirne noći
odjekuju koraci slučajnog prolaznika.*

*No, nije sad vrijeme kajanja,
ne plači zbog tuđih grešaka.
I čemu pogledi u budućnost
kad pitanja su mnoga,
a odgovora nema?*

*Što nam preostaje?
Srce puno jada
i uvenula radost mlada.
Nestali su dani naše sreće.
Umjesto bogatih snova,
u zraku miris ugasle svijeće.*

Eleonora Lehner

Za samo jedan dan

*Tražila sam Te
izvan sebe
u besciljnom lutanju
od danas do sutra.
Izvan odgovornosti
po tragovima
vlastitih želja,
očekivanja i razmišljanja.
Tražila sam Te
u zanosnom ostvrtu
na JUČER
i nekom dalekom SUTRA.*

*A nadoh Te DANAS,
u sebi,
u vremenu
potpunog predanja
za samo jedan dan*

Diana Dolić

SVIJET MLADIH

SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI SJEVERNOG PODRUČJA

BERLIN, 30. 5. 1994.

Proslava 25. obljetnice HKM Berlin počela je susretom hrvatske katoličke mladeži. U tom povodu koncert za mlade održali su GLASNICI NADE iz Zagreba

Škola, crkva, disco

Službeni dio susreta trebao je početi u 11 sati, ali u dvorištu berlinske misije bilo je u to vrijeme vrlo malo mladih. Iz autobusa koji vozi mlade iz Braunschweiga javljaju da će kasniti barem 20 minuta. Zbog zastoja na auto-cesti kasne i mladi iz Hannovera. Ministranti su na vrijeme došli u sakristiju i odjenuli svoje odore.

da u Berlinu ima pedesetak, a možda i više hrvatskih studenata, da imaju i podršku Hrvatskog akademskog saveza, ali da baš nisu čvrsto organizirani.

Misa je počela nešto prije 12 sati. Ulazna pjesma „Kriste, u tvoje ime sad smo ovdje svi“, izrekla je najvažniji razlog susreta. Otpjevao ju je zbor mladih iz Berli-

Svi su pjevali u hrvatskoj crkvi u Berlinu. Berlinskim zborom ravnao je fra Božo Marić

Među njima je i Branko Pavković iz Ždri-maca kod Uskoplja (Gornji Vakuf). Priča da mu je u ratu u rodnom selu u prosincu prošle godine poginuo rođeni brat. U Berlinu je već pet godina. Njemački je posve svladao tako da s drugim ministrantima jasno razgovara na njemačkom jeziku. I ovdje, kao i u svim našim misijama, naši ministranti i ministrantice razgovaraju na njemačkom. Čovjek osjeti da se tako bolje sporazumijevaju nego na hrvatskom.

Fra Ivan Čugura, duhovni pomoćnik berlinske misije, koji treba slaviti misu za mlade, već je odjenuo misno ruho, ali još čeka. Upoznaje nas s Petrom Penićem i Robertom Ivišićem, hrvatskim studentima na berlinskom sveučilištu i neumornim organizatorima brojnih akcija. Kažu

na pod ravnanjem fra Bože Marića. Taj zbor odlično je pjevao i sve druge pjesme, a živa Halleluja na engleskom unijela je istinsku radost među sve nazočne.

Mlade je na početku pozdravio fra Bernard Dukić, rekavši im da su oni nada Crkve i hrvatskog naroda, te da moraju ostati vjerni i Crkvi i narodu. U međuvremenu su stigli svi mladi. Fra Ivan Čugura pozvao ih je u propovijedi na živo nasljeđivanje Isusova načina življenja, na životno svjedočenje za Isusa Krista.

Za mlade je nakon mise priređen ručak u dvorištu misije. Tad se saznalo da je u Berlin iz drugih misija stiglo oko 500 mladića i djevojaka (iz Hannovera 4 autobusa, iz Hamburga 2, iz Braunschweiga, Hamelna, Bremena i Kassela po jedan

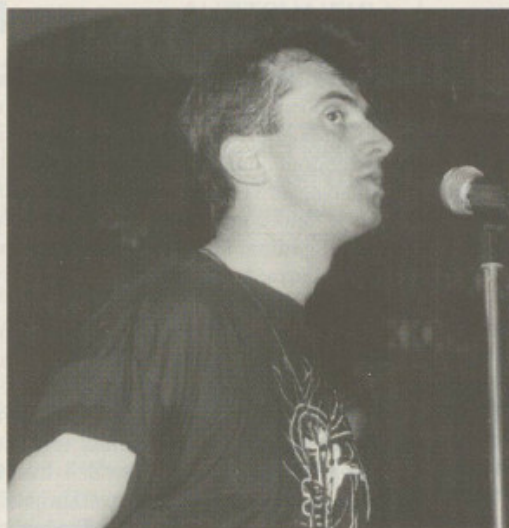
SVIJET MLADIH

autobus, a iz Göttingena i Neumünster stigli su osobnim automobilima). U 14, 30 sati odjeknuli su prvi teški akordi „Glasnika nade“. Misijska dvorana bila je učas puna, iako je puno mladih bilo i vani. Glasnici su pokazivali da se poruka Isusa Krista može prenositi i teškometalnom glazbom, da postoji i kršćanski rock'n roll.

Nema hrvatske radijske postaje na kojoj se nije vrtjela pjesma „Njoj“. Duša i vođa „Glasnika nade“ je mladi dominikanac iz Zagreba Anto Bobaš. On je pokazao mladima kako se mladi svećenici mogu moderno oblačiti, slušati i stvarati suvremeni rock'n roll, a opet biti vjerni svome zvanju. Nakon „Glasnika“ nakratko je nastupila misijska foklorna skupina, a zatim je službeni program bio završen. Mladi su se potom postupno razilazili. Neki su imali vremena i za razgledanje Berlina.

Voditelj misije fra Nedjeljko Norac-Kevo imao je poteškoća s berlinskim općinskim vlastima pri organizaciji susreta. Tražilo se naime da susret ne bude previše bučan. Neki susjedi misije, koji očevidno nisu prema strancima nisu baš skloni, tražili su da se jačina buke mjeri određenim spravama za mjerenje. I zaista, na jednom balkonu se gotovo cijelo vrijeme nalazio mikrofon koji je mjerio decibele iz smjera misije.

S obzirom da traje samo jedan dan ovaj susret mladih je ipak uspio. Većinu hrvatske inozemne mladeži još uvijek privuče iskrena zajednička molitva, druženje, pjesma. Oni znaju da pripadaju jedni drugima i da ih svaki susret uistinu obogati. To potvrđuje i najčešći odgovor na naše pitanje: kako žive: „Škola, crkva, vjeronauk, izlazak, disco...“ tg

ANTO BOBAŠ,
DOMINIKANAC

Rocker u bijelom habitu

Glasnik nade p. Anto Bobaš

Nakon koncerta prigodom susreta hrvatske katoličke mladeži u Berlinu razgovarali smo s voditeljem skupine „Glasnici nade“, koja je u posljednje vrijeme vrlo popularna u domovini

Žz: Što misliš, Anto, jeste li vi danas donijeli nekakvu nadu ovoj mladeži ili niste?

AB: Većini ne, pojedincima možda. Možda smo ulili neku nadu. Ako ništa drugo, podsjetili smo ih na našu domovinu Hrvatsku, podsjetili smo ih da smo otuda došli, i to radi njih, da im nešto odsviramo s naših strana. Čini mi se da to mnoge nije zanimalo.

Žz: A zašto? Ili ugođaj nije bio pravi ili oni nisu razumjeli tu vašu nadu? U čemu se sastoji ta nada?

AB: Današnji mladi, bilo da su iz Njemačke, Hrvatske, Amerike, Srbije, su općenito nezainteresirani, indiferentni prema svemu. Njih rijetko što zanima.

Jednako bismo mogli upitati, jesu li shvatili poruku današnje propovijedi, poruku današnjeg evanđelja. Ako su to shvatili, onda su shvatili i našu glazbu. Vidio sam da su mnogi zijevali i u crkvi, a čujem da ih je više bilo i pred crkvom za vrijeme mise.

Žz: Jedno stereotipno pitanje: Tko je Anto Bobaš, trenutačna glazbena medijska zvijezda u Zagrebu, pa i u Hrvatskoj?

AB: Anto Bobaš, tj. ja, jest dominikanac, svećenik, jedan iz mlade garde, koji Isusu poruku o Radosnoj vijesti pokušava propovijedati i širiti glazbom. Zajedno s bratom Jadrankom osnovao sam band „Glasnici nade“. To je zapravo kršćanski rock projekt, kojim pokušavam prenijeti mladima poruku Isusa Krista na njima blizak način. Nije točno da sve blista, ako je crkva puna. Ima tu puno i formalizma i površne vjere. Sad, kako tim mladim ljudima, koji uopće nemaju veze s Crkvom, koji ne žele ni blizu crkvi, kako njih potaknuti da se barem zamisle, da se upitaju ima li tu išta. Svojim tekstovima i glazbom mi smo željeli doći do njihovih srca, duša i ušiju.

Žz: Ti si Hrvat iz Bosne. Kako si se snašao u Zagrebu?

AB: Jesam iz Bosne, rodom iz Brajkovića kod Nove Bile. U Zagrebu sam se našao, jer sam želio postati dominikanac, a oni imaju samostan u Zagrebu. Odgovaraju mi ljudi koji dolaze na moju misu, s kojima se družim. Ipak, u dubini ▶

„Uslikaj i nas za te novine“...

► moga srca nalazi se stalna čežnja za onim bosansko-hrvatskim ozračjem u kojem sam rođen i odrastao.

Žz: Muslimanska vojska srušila je i Tvoju župu i cijelo selo. Kako si to doživio?

AB: Usto su mi ubili strica i ujaka i još neke rođake i prijatelje. To mi je palo vrlo teško, jer su među tim vojnicima bili moji nekadašnji prijatelji. Eto, strica su mi ubili ti moji nazovi-prijatelji. Nisu ga ubili mudžahedini, nego baš oni, a znam i koji su. To mi je uistinu teško, gotovo neshvatljivo, ali vjerujem da je to bila erupcija zla. Vjerujem da još ima ljudi i ljudstva. No, nikad neću zaboraviti da su neki muslimani dolazili na grob moga strica, koji je pokopan pred vlastitom kućom, i ondje plakali. Pitali su se kome je to trebalo.

Žz: Da se vratimo mladima. Kaži mi, tko su to današnji mladi. Koja su tipična obilježja te današnje mladeži?

AB: Tko je mlad čovjek? Mlad je onaj koji se osjeća mladim. To je dakako fraza, ali provjerena i životno stvarna fraza. Mnogi mladi su već umorni od života, ravnodušni su prema svemu. Ipak vjerujem da će ti mladi biti sposobni odgovoriti na pitanja koja pred njih postavi život. Mladi su uvijek pokretali kotač prema naprijed.

Žz: A mladi u inozemstvu, u Njemačkoj?

AB: Činjenica je da su ti mladi zaboravili što to znači željeti nešto. Sve imaju, sve im je servirano i omogućeno. Ne traže nešto više što bi željeli postići u svom životu. Mislim da će oni danas sutra biti veliki problem i samima sebi. Jer, u domovini ih gotovo nikad neće prihvatiti sasvim kao svoje, a ni Nijemci ih nikad neće prihvatiti kao svoje. Dakle, ostatak će na ničijoj zemlji. Bojim se da ne izgube tlo pod nogama. Kad-tad će se upitati kome pripadaju.

Treba nešto željeti

Žz: Često se susrećeš i komuniciraš s mladima, pa i sa zgodnim djevojkama. Možda je previše osobno pitanje, ali kako izlaziš na kraj s djevojkama?

AB: Evo, na ruci imam dva prstena i, tko me god upita, ja kažem da sam zaručen. S Crkvom, naravno. Nema s te strane velikih problema. Ovisi o osobi, o svećeniku, kako se postavlja. A da ima „napadaja“, ima, ali barem zasad znam što hoću i što želim u životu. Imam zavjete i držim ih se. Možda zvuči neobično i nesuvremeno, ali ja sam svećenik i dominikanac.

toni gabriel

LINZ/AUSTRIJA

Franjevačka mladež ili Frama, kako se skraćeno naziva ovaj pokret, djeluje u okviru franjevačke obitelji, ali u svijetu potrebitom ljubavi. Ističući vrijednosti bratstva, mira i ljubavi ovaj pokret privukao je veliku pozornost mladih između 15 i 25 godina. Hrvatska katolička mladež iz Linza, tražeći iskustvo Riječi (Iv 1,1-18), zajedništva, lomljenja kruha i molitve (Dj 2,42), ne znajući previše o sv. Franji niti o FRAMI, krenula je 29. travnja 1994. u domovinu na „Susret franjevačke mladeži“ na Trsatu (Rijeka). Ondje su, zajedno s mladima iz cijele domovine, jednodušno pjevali i hvalili Boga, uživajući u jednostavnosti prijateljstva svojih sunarodnjaka. Trodnevni program odvijao se pod otvorenim nebom u svetištu Majke Milosti. U ime mladih iz Linza Barbara je otpjevala 63. psalam. Nedjeljno euharistijsko slavlje

Franjevačka mladež

predvodio je provincijal fra Mirko Mataušić, a pod misom su neki od mladih svečano pristupili u FRAMU s obećanjem da će u siromaštvu i čistoći služiti Gospodinu.

Mladi iz Linza natrag su krenuli moleći i pjevajući, a možda će neki postati „framaši“. MIR I DOBRO hrvatskoj mladeži u inozemstvu i domovini žele: Mirjana, Snježana, Željka, Mirko, Marija, Slava, Anna, Lucka, Sandra, Josip, Barbara, Juraj, Sara.

Skupina mladih iz Linza sudjelovala je ove godine po prvi put na Susretu hrvatske katoličke mladeži i Biblijskoj olimpijadi u Zagrebu. Obećali su da će odsad redovito sudjelovati na takvim susretima, jer žele naučiti više, ali također upoznati se i družiti s hrvatskim mladima iz inozemstva.

Božo Raič

SAARBRÜCKEN

Svadba u Marijinoj školi

Ovogodišnja proslava Uskrsa bila je vrlo bogata i zanimljiva u našoj misiji. Na samo uskršno jutro sakramentu prve pričesti pristupilo je šestoro naših mladih vjernika. Iako smo bili zabrinuti zbog prometne nesreće našeg don Mate, koja ga je mogla stajati glave, ipak smo toga dana dali oduška svojoj radosti na zajedničkoj uskršnjoj proslavi. U uskršnom ozračju proslavili smo u našoj misiji 26. i 30. travnja svečano vjenčanje Dubravke i Zorana Žepić. To je drugo vjenčanje od osnutka naše misije. Budući da su svadbe rijetkost u ovoj

misiji, ovu svadbu proslavila je gotovo cijela misijska zajednica. Mladenci su u crkvi pred Bogom i pred zajednicom još jednom potvrdili svoju odluku. Nakon toga ih je pred crkvom čekala prava kočija. Formirali smo povorku iza kočije i napravili malo buke ulicama Saarbrückena. Svadbena proslava nastavljena je sve do kasnih sati na obalama Saara u ugodnom talijanskom restoranu. Gosti iz domovine morali su u nedjelju natrag. Dubravki i Zoranu poželjeli smo sreću, svako dobro i puno ljubavi u zajedničkom životu.

Ivo Matijević

Prvopričesnici
i ministranti
s don Matom

VILLINGEN

Zajednička molitva različitih jezika

Na poziv hrvatske katoličke zajednice i njemačke zajednice St. Fidelis u Villinguenu, dr. Marin Barišić, pomoćni biskup iz Splita i prof. Josip Delić boravili su u hrvatskoj i njemačkoj župnoj zajednici 23. i 24. travnja.

U subotu, 23. travnja, s početkom u 11 sati biskup je podijelio sakramente prve pričesti i potvrdio skupini prognanika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine i u nagovoru naglasio da Bog sve okreće na dobro, pa i njihove muke i progonstvo može okrenuti na dobro.

Na susretu sa župnikom Ernhardom Eichkornom i članovima pastoralnih vijeća potvrđena je potreba da se što je moguće više prodube veze između katolika dvaju različitih jezika. Oni su odabrali blagdan St. Fidelisa, mučenika, zaštitnika njihove župe i prisustvo hrvatskog biskupa na toj proslavi u želji da se uspostavi puno prijateljstvo, koje je tako potrebno u ovim vremenima i nama i njima.

Poslije podne biskup Barišić je u St. Georgenu prisustvovao vjenčanju dvoje mladih Hrvata rođenih u Njemačkoj, kojima je želja nastaviti život u domovini svojih roditelja čim se prilike srede.

Vrhunac proslave bio je u nedjelju. Svečanu koncelebriranu misu predvo-

dio je biskup Barišić. U koncelebraciji su bili župnik Bernhard Eichkorn, Stipe Čipa Dukić, misionar za Hrvate, i dr. Josip Delić, profesor iz Splita.

Pjevački zbor divno je pjevao uz pratnju orgulja i limene glazbe misu **Pro patria**, od J.B. Hilbera.

Ovo zajedničko misno slavlje Nijemaca i Hrvata nije bilo ništa drugo nego očitovanje tog jedinstva Crkve.

Zadnji blagoslov u misi koja se slavila na njemačkom i hrvatskom jeziku bio je izraz crkvenosti koja je bila na poseban način prisutna u ovome susretu vjernika različitih jezika.

Zajednički ručak u župnoj dvorani opet je povezao Nijemce i Hrvate.

Ukoliko bi se željelo dati konačni sud o svemu što se dogodilo u ova dva dana kojima je bio cilj približiti pripadnike iste Crkve različitih jezika, moram reći da je ovaj susret ostvario svoj cilj zahvaljujući svim sudionicima u ovoj proslavi zaštitnika župe svetog Fidelisa u Villinguenu.

Dr. Josip Delić

BERGISCH GLADBACH

Jurjevska fešta

HKD „Croatia“ uspješno djeluje od 1991. za Hrvate u Bergisch Gladbachu i okolici. S više od stotinjak aktivnih članova, koji složno i marljivo rade u više sekcija – pjevačka, folklorna, nogometna – upriličuju nekoliko puta na godinu dobro posjećene kulturno-zabavne večeri s grupama i pjevačima iz Hrvatske.

Te večeri, na Jurjevo 1994., bogati program u auli Albertus-Magnus-Gimnazije uzveličali su svojom prisutnošću mjesni gradonačelnik gospodin Holger Pfleger, mjesni misionar fra Nediljko Jerkan, kölnski misionar fra Josip Bebić, lijepi broj njemačkih gostiju, te nekoliko stotina Hrvata iz grada i okolice. Za zabavu i ples pobrinuli su se pop-pjevači Zlatko Pejaković i Maja Marija s grupom „Bumerang“ iz okolice Zagreba. Gradonačelnik Pfleger izmamio je najdulji pljesak svojim pozdravnim govorom na hrvatskom jeziku, kojeg je pročitao bez greške, jer je poljskog porijekla.

Svi prisutni oduševljeno su pozdravili drugi nastup folklorne grupe „Croatia“, koja već broji 25 članova, a uspješno ju vodi gospodica Suzana Kobaš. Njima u korist, za nabavu vlastitih hrvatskih narodnih nošnji, otišao je utržak s te uspjele jurjevske fešte. Dosad su nastupali u posuđenim nošnjama HKM Köln, pa su te večeri u znak zahvalnosti nagradili fra Josipa Bebića svojom velikom uokvirenom fotografijom.

Jura Planinc

STUTTGART

Kad prognanik dobije automobil na tomboli

Mnogi će pamtit stuttgartske superkoncert 23. travnja. No, on će sigurno ostati u trajnom pamćenju Luciji Vela iz Bugojna. Kad je još prije koncerta vidjela glavni zgoditak na tomboli, automobil „Hyundai“, napola šaljivo, a napola ozbiljno, rekla je fra Marinku: „Bit će moj automobil!“ Istom prigodom rekla je fra Marinku: „Ako ga dobijem, odmah 5.000 DM dajem našoj Misiji za potrebne“. I mužu Ivanu govorila je da će baš ona dobiti glavnu tombolu. Kad je napokon shvatila da je njezina srećka dobitna, probila se do pozornice i pokazala svoju srećku. „Kad je fra Marinko shvatio da sam baš ja dobitnik, on se potpuno ukočio“, priča nam srećna dobitnica Lucija. I fra Marinko priznaje da je bio sasvim iznenađen. Lucija dalje priča kako ju je voditeljica programa Mirna Berend prekorila na pozornici: „Tako, ja Vam izvukla

auto, a Vi prvo ljubite fra Marinka!“ „I ja sam, naravno, bila iznenađena i srećna, pa sam u takvom raspoloženju najprije poljubila našeg brata“, kaže Lucija.

Srećna dobitnica Lucija Vela s mužem Ivanom i kćerkicom Helenom kod dobivenog automobila.

I, što je još najzanimljivije, ona je održala svoje neformalno obećanje, pa je za misijske karitativne potrebe dala obećanih 5.000 DM. Automobil je mislila odmah prodati, ali je kasnije odlučila da se „sreća ne prodaje“. Njezin muž Ivan, koji u Stuttgartu radi tri godine, častio je šampanjcem, a mala kćerka Helena odmah se udobno smjestila u dobiveni automobil.

Ona je s mamom došla u Stuttgart prije nepunih šest mjeseci, ide u školu i dobro je svladala njemački, a svake nedjelje ministrira na misi. „Ovih dana razmišljam da se vratim u Bugojno. Nešto od ove 'sreće' ostavit ću i za fra Janka, našeg bugojanskog junaka“, rekla nam je na kraju srećna dobitnica.

BERLIN

Srebrni pir Misije

Berlinski Hrvati proslavili 25. obljetnicu svoje Misije

Hrvati koji žive i rade u njemačkoj metropoli proslavili su u prvom tjednu svibnja 25. obljetnicu postojanja i djelovanja Hrvatske katoličke misije Berlin. Proslava je započela (30. 4.) sastankom hrvatske mladeži sjevernoga područja, da bi se nastavila duhovnom obnovom u župnoj crkvi sv. Klementa misama, propovijedi-ma i predavanjima o obitelji. Proslava je dostigla vrhunac u subotu, 7. svibnja, na kulturnoj akademiji, održanoj u koncertnoj dvorani berlinske radio-postaje Sender Freies Berlin, te u nedjelju, 8. svibnja, na Majčin dan. Svečanu misu služio je pomoćni dakovački biskup Marin dr. Srakić.

No, vratimo se na početak. HKM Berlin osnovana je 15. ožujka 1969., a za prvog voditelja bio je imenovan fra Anđelko Validžić. Mehringdamm (Yorckstraße) u crkvi sv. Bonifacija, da bi u ožujku 1973. Biskupijski ordinarijat dodijelio velikom broju hrvatskih katolika, novi pastoralni centar sa crkvom sv. Klementa u Stresemannstr. 66. Otada je to „najprostraniji centar za hrvatske vjernike u Njemačkoj“. Fra Anđelko Validžića, „prvog berlinskog misionara“, zamijenio je fra Dane Milas. Nakon fra Dane Milasa Misiju su vodili: fra Rafael Begić (1975-1982), fra Ivan Dotur (1982-1987), fra Vinko Marović (1987-1990), kojeg je naslijedio sadašnji župnik fra Nediljko Norac-Kevo. Uz spomenute voditelje djelovali (ili još uvijek djeluju) dušobrižnici (kapelani): Ante, Mate, Jerko, Nikola, Mirko, Stipica, Duško, Milan, Toma, Ivan i Božo, koji su na svoj način doprinijeli uspješome radu HKM Berlin. Posebno priznanje zaslužuju časne sestre, pastoralna suradnica Katica Peček, kao i socijalni radnici u Caritasovu uredu za hrvatske radnike i iseljenike. Pod okriljem HKM Berlin djeluju: BC „Croatia“, NK „Croatia“, HKD „V.F. Mažuranić“, VIS „Domino“, mali, srednji i veliki folklor, dječji i crkveni zbor te župni list „Naša zajednica“. Sve hrvatske udruge poslaše na veliku pomoć ugroženima u Hrvatskoj i BiH. Ovdje je pokrenuta inicijativa za osnivanjem Saveza hrvatskih društava pod nazivom „Svi Hrvati pod jednim krovom“.

Središnja proslava

Kao što smo već spomenuli, vrhunac proslave bio je u subotu 7. svibnja. U velebnjoj koncertnoj dvorani berlinske radio-posta-

Ples za
25 godina

je SFB-a održana je izvanredno uspješna kulturna akademija kojoj je, uz brojne uzvanike, prisustvovalo oko 900 gostiju. Šteta da dvorana koja može primiti 1300 ljudi nije bila puna, što nam, i to moramo reći, ne služi baš na čast jer je među prisutnima bilo i dosta njemačkih prijatelja. Nakon otpjevanje hrvatske i njemačke himne, prisutne je pozdravio župnik fra Nediljko da bi nakon njega pozdravne govore održali: predstavnik berlinske biskupije, predstavnik dekanata općine Kreuzberg, predstavnik Caritasa, voditelj Slovenske katoličke misije u Berlinu o. Martin Hrovat, generalni konzul Republike Hrvatske u Berlinu prof. Marin Mihanović te biskup Marin Srakić. U prvog točki programa nastupio je dječji zbor s dvije pjesme a nakon toga veliki folklor s izvedbom Podravske svatove. Recital „Svjetlo u tuđini“ (moramo reći vrlo uspješno) izveli su mladi glumci: Nediljka Pogačić, Robert Ivišić i Stipe Milanović. Nakon recitala crkveni zbor nadahnuto je izveo tri skladbe. Pred pauzu nastupio je srednji folklor s „Međimurskim plesovima“. Drugi dio programa počeo je s malim folklorom koji je izveo „Prigorske plesove“. „Klinici“ su oduševili sve prisutne. Još nam se dlanovi nisu ohladili od pljeska a opet smo ih morali upotrijebiti, ovoga puta za dječji zbor i njihovu sjajnu interpretaciju „Jeruzalema“ i „Nabucca“. Bože, hrvatska djeca pjevaju svjetski poznate arije, pa tko im ne bi pljeskao?! Pljesak za pljeskom, pa tako na red dođe završno

kolo iz opere „Ero s onoga svijeta“ u izvedbi velikog folklor. Priznanje treba odati voditeljici sva tri folklor Anici Cvitković, koja je svoje veliko znanje prenijela na mlade. Isto tako, veliko hvala sestri Fabioli koja je tako sjajno uvježbala dječji i crkveni zbor. Pri kraju programa nastupio je s tri koncertne skladbe proslavljeni hrvatski bas-bariton, maestro Tomislav Neralić, a nakon njega nastupio je bračni par Ksenija Erker i Hrvoje Hegedušić. Četverosatni program završio je burnim pljeskom svim izvođačima i voditelju programa Petru Peniću.

Slavlje je završilo u nedjelju, 8. svibnja, svečanom misom u crkvi sv. Bonifacija. Euharistijsko slavlje, uz 12 koncelebranata, predvodio je biskup Marin Srakić a prisutno je bilo oko 3000 vjernika. Na kraju mise otpjevali smo „Lijepu našu“ i „Tebe Boga hvalimo“.

U prostorijama misije mladi mogu igrati biljar

IZ NAŠIH MISIJA

Berlinski vjeroučenici na Biblijskoj olimpijadi u Zagrebu

Vrijeme je domu poč

I što kazati na kraju? Dvadesetpet godina postojanja i djelovanja HKM Berlin je jubilej svih 18000 Hrvata koji žive i rade u njemačkoj prijestolnici. Moramo se zapitati što bi bilo s nama, razbacanim diljem svijeta, da nema hrvatskih katoličkih misija? Lijepo je slaviti 25 godina djelovanja i postojanja, ali ne bi bilo dobro da naša djeca ili naši unuci (a možda neki i

od nas) proslave 50. godišnjicu HKM Berlin jer došlo je vrijeme da se polako spremamo doma. Odgađanje povratka vodi u – ostanak. To ne želimo, zar ne?

Na kraju ovog izvješća iz Berlina moramo spomenuti još jedan događaj koji se zbio u nedjelju 1. svibnja. Tog dana, prije deset godina, osnovana je u Berlinu Hrvatska kulturno-umjetnička i športska zajedni-

ca. U okviru te udruge djeluje nekoliko sekcija kao npr.: Bowling club koji se natječe u Bundesligi, što nije, koliko znamo, uspjelo ni jednoj stranoj momčadi, zatim dječje kazalište „Marin Držić“, koje je osvojilo nekoliko nagrada na festivalu dječjih kazališta u Šibeniku, pa književno društvo „Stjepan Grgić“, te zavičajno društvo Brođana koje je poslalo veliku materijalnu pomoć domovini.

Slavljenici su 1. svibnja priredili vrlo uspješnu kulturnu večer kojoj su uz mnoge uzvanike bili nazočni: generalni konzul Marin Mihanović, župnik fra Nediljko Norac-Kevo, opunomoćenica za strance Barbara Jon i mnogi drugi. Za dobro raspoloženje pobrinuli su se: Vice Vukov sa sinom, T. Neralić te zadarska grupa „Forum“. Poželimo Hrvatskoj kulturno-umjetničkoj i športskoj zajednici još mnogo uspjeha, kako na kulturnom tako i na športskome polju, jer će tako najbolje afirmirati Hrvatsku i Hrvate koji žive i rade u Berlinu a i mnogo šire. **Ivek Milčec**

FRANKFURT Lurdski pjevači

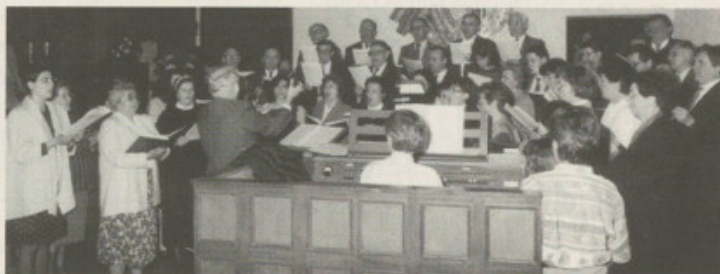
Mješoviti crkveni zbor „Majke Božje Lurdske“ iz istoimene župe u Zagrebu uzveličao je misna slavlja u našoj misiji 30. travnja i 1. svibnja. Goste iz Zagreba pratio je fra Jozo Zrnčić, koji je više godina bio voditelj frankfurtske misije. On je te nedjelje održao propovijed.

U kratkom razgovoru s voditeljicom zbora Kristijanom Petrović, profesoricom za violinu na Glazbenoj akademiji u Zagrebu, doznali smo da zbor djeluje od 1936. godine.

U svom repertoaru ima devet misa, među kojima i „Mozartovu krunidbenu misu“.

Zbor Gospe
Lurdske iz
Zagreba

Foto:
M. Janković

U ovih 58 godina djelovanja zbor su vodili poznati glazbenici: fra Anđelko Milanović, Nikša Bareza, Pavle Dešaj i dr.

Ljubav prema glazbi i crkvenom pjevanju okupila je u zboru 50-ak ljudi različitih dobi i zanimanja.

Među nastupima koje je zbor do sada imao svakako bi trebalo izdvojiti onaj u Lurdu 1992. g. gdje je jednom koncertu prisustvovalo 30. 000 ljudi.

I na kraju, samo jedna poruka gostima iz Zagreba: Bili ste super i dodite nam opet!

Ivanka Dolčić

ZAGREB Uspješna suradnja Caritasa i željeznica

Od samog početka naše neovisnosti i samostalnosti datira sve uspješnija suradnja između ova naša dva vrlo značajna hrvatska čimbenika. Nije nam cilj iskazivati te silne količine raznovrsne humanitarne pomoći, koja je posebno u najtežim danima agresije na našu zemlju bila od presudne važnosti.

Spomenut ćemo tek da su sve količine pomoći na prugama Hrvatskih željeznica do 1. 2. 1994. prevezene besplatno, a na

željeznicama drugih uprava uz znatne povlastice.

Hrvatske željeznice, kako je napomenuo generalni direktor Zdunić, i dalje će prema svojim mogućnostima vršiti prijevoz navedenih pošiljaka po sniženim cijenama.

U znak primjerene suradnje gosp. Zdunić predao je 9.4.1994. zahvalnice HŽ-a direktoru Hrvatskog Caritasa mons. Vladimiru Stankoviću i djelatnici Caritasa gđi Barbari Ljubetić.

Tom prilikom je mons. Stanković predao zahvalnicu Hrvatskog Caritasa gospodinu Zduniću.

Predaji zahvalnica bili su prisutni: vlč. Josip Grošić, zamjenik direktora Hrvatskog Caritasa; Zlatko Dokaza, zamjenik dir. HŽ; Zdenka Frančetić iz ureda za odnose s javnošću i protokol HŽ; te Blaž Doko, zastupnik HŽ u Njemačkoj.

U srdačnom i prijateljskom razgovoru bilo je riječi i o drugim pitanjima od obostranog interesa.

Blaž Doko

PISMA

Bleiburg: Hrvatski holokaust

U raznim hrvatskim novinama i u glasilu Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj, „Društvenim obavijestima“, broj 65 od prosinca 1993. mogli smo u vijesti „Visoko priznanje prof. dr. Žarku Dolinaru“ pročitati da je on primio odličje „pravednika među narodima“ i diplomu „Jade Washem“ države Izrael. Stoji tu da je to „etičko odličje, koje se rijetko daje onima koji su pomagali i spašavali progonjene Židove, posebice u Drugom svjetskom ratu.“

Lijepo, i neka je tako. Ali hrvatske rodoljube ova vijest mora navesti na misao: tko se brine za moralnu zadovoljstvinu žrtava našega holokausta, naime žrtava Križnoga puta, odnosno Bleiburga!

Jer svaki narod prvo brine za sebe. To je ljudski i prirodno, kao što i svaka majka ne uzima u svoje krilo i doji tuđe dijete, već svoje. Tako bi cijela Hrvatska trebala gajiti uspomenu na sve svoje žrtve, napose na žrtve komunizma i velikosrpske tiranije.

Od Prosinačkih žrtava (1918.), pa Sibinjskih i Senjskih najviše nas obvezuju Bleiburške žrtve, jer su najbrojnije. Titovi komunisti su 1945. poubijali oko 250.000 mladih hrvatskih razoružanih vojnika. Bilo bi za očekivati da naša država također ustanovi priznanja za one građane koji su pomagali progonjene Hrvate, napose žrtve hrvatskoga holokausta, Križnog puta. Utoliko više što preživjeli patnici Bleiburga niz desetljeća nisu javno ni spomenuti smjeli svoja stradanja.

No nažalost, očito je da se u tom pravcu gotovo ništa ne čini. Dapače, Jazovke su ponovno zatrpane, u medijima se ne izvješćuje ništa o rehabilitaciji žrtava titoizma. A i kako bi, kada sam vrh vlasti naše Republike želi Josipa Broza spasiti kao navodno pozitivnu ličnost hrvatske povijesti. Bivši komunisti, partizani i udbaši, sada na najvišim položajima vješto tumače da bi revanšizam predstavljalo i odstranjenje spomen-obilježja koja su sebi sami komunisti postavili. Stoga po cijeloj Hrvatskoj narod mora (još) trpjeti naslove najljepših trgova ili ulica po J.B.Titu.

Zvonimir Čičić, dipl. ing., sudionik Križnoga puta, 1945., Švicarska

(Nastavak sa str. 3)

Europa između...

Jedinstvo ljudi nije više utemeljeno na jednom jeziku. Sjedinjuje ih jedinstvena namjera da čovjek bude sve i svuda: od zemlje do neba. Jedinstvo bez Boga moguće je jedino ukoliko čovjek uzdigne svoje ime na mjesto koje obitava Bog: na nebo.

No, nitko, u ovom tekstu, ne izriče misao da treba ići protiv Boga. Nitko ne izriče želju da zauzme Božje mjesto. Boga čak nitko i ne spominje. On je zaboravljen. Zaborav je Boga još teži od nijekanja i borbe protiv njega. U zaboravu Boga čovjeku se smiješi pomisao da bi on sam mogao postati „božanski“.

Pomutnja jezika – briga za čovjeka

No, ako je čovjek zaboravio Boga, ako na nebu ne vidi ništa više doli mjesta koje treba osvojiti, Bog nije zaboravio čovjeka unatoč njegovoj šutnji. Bog se spušta na zemlju. Biblijski pisac podrugljivo ocrtava granicu između Boga i čovjeka, granicu koju čovjek nije kadar prijeći. Jer dok čovjek želi doseći nebo, Bog se mora spustiti da vidi što čovjek čini. Bog čovjeka naziva „sinovima ljudskim“ u trenutku u kojem se čovjek osjeća toliko moćan da se nastani ondje gdje Bog stanuje.

Napor čovjeka da dosegne mjesto Boga ne čini ga sličnijim Bogu. Čini ga siromašnijim nego što jest.

Zašto Bog mrsi čovjeku njegove naume? Iz straha za svoje mjesto? Zbog zavisti? Ne. Jedino zbog brige za čovjeka. U trenutku u kojem bi čovjek izbrisao granice između sebe i Boga, Bog zna da više ne bi bilo ničeg pred čime bi čovjek prezao. Čovjek stradava u svojim vlastitim planovima. Rast čovjekove moći ne vodi ovladavanju svime što postoji, nego vodi u raspad zajedništva, najprije onoga s Bogom, a potom i onoga među ljudima. Stoga Bog mrsi jezike. I događa se doslovice ono što je čovjek htio spriječiti: stanovnici zemlje, iz želje za zajedničkim imenom, bivaju raspršeni po cijelom svijetu i, od straha da ne izgube jedan jezik, nadođu se u stanju da se više ni međusobno ne razumiju. Jedino što im je zajedničko ostalo, uz ime Babel koje doslovice znači zbrka, jest da se više nitko ne razumije ni s kim: ni čovječanstvo s Bogom, ni ljudi međusobno.

Jedinstvo s Bogom – razumijevanje

U ovoj situaciji, u kojoj je svatko prepušten samom sebi, jedino Bog može uspostaviti drugo i drukčije jedinstvo, novo i drukčije razumijevanje.

I upravo se to događa na blagdan Pedesetnice o kojem govori Luka u odlomku iz *Djela apostolskih* (Dj 2, 1-13). Jedino Bog svojim dolaskom među ljude omogućuje ponovno razumijevanje čovječanstva s Bogom i ljudi međusobno. No, Duhovi nisu jednostavni povratak u prvobitno stanje. Na dan Pedesetnice jezici se još više umnažaju. I, premda se ne ukidaju različitosti pojedinih jezika, ipak je razumijevanje savršeno. Svakom se pojedincu čini da apostoli govore njegovim materinskim jezikom. Luka, riječima zapanjenih svjedoka, podvlači ovo iznenađeno i sveopće razumijevanje: „Pa kako ih onda svaki od nas čuje gdje govore svojim meterinskim jezikom?“ (Dj 2,8). Unatoč pripadnosti različitim jezicima, unatoč tome što apostoli počinju govoriti drugim jezicima, razumijevanje je potpuno – kako ono između Boga i ljudi tako i ono između samih ljudi. U samo jednom trenutku Bog ostvaruje ono što čovjeku izmiče. Više nije potreban toranj do neba. Bog sam dolazi na zemlju. Više nije potrebno tražiti zajedničko ime kako bi se ostvarilo jedinstvo. Jedinstvo je u Imenu i Duhu Isusa Krista. To Ime postaje spona neba i zemlje, to Ime obitava i nebo i zemlju.

Babilonska ili jeruzalemska Europa?

Europa koja se stvara trebala bi, prema Umberto Ecu, ponovno ostvariti jedinstvo, ali ovaj put ne više jednim zajedničkim jezikom, nego zajedničkim tornjem i imenom. Eco misli kako je moguće ponovno izgraditi babilonski toranj ne usprkos, nego upravo zahvaljujući mnoštvu jezika.

No, takva, Ecova Europa, ne bi doduše, bila protiv Boga, kao što ni babilonski toranj nije građen protiv Boga, ali bi bila obavijena zaboravom na njega. Bila bi, naime, ujedinjena pod zajedničkim tornjem i imenom (gospodarskim, političkim, kulturnim), ali zar šutnja i zaborav Boga ne bi ponovno vodili u međusobno nerazumijevanje ljudi? Nije li Pedesetnica, koju hrvatski jezik s pravom naziva blagdanom Duhova – u množini, dakle, duhova, jezika i naroda – znak da je međuljudsko razumijevanje plod razumijevanja Boga i ljudi usprkos mnoštvu njihovih jezika? Valja se složiti s Ecom da mnoštvo jezika nije Božje prokletstvo nego blagoslov, ali ne možemo se vidjeti u Europi koja bi ispod oblaka zaborava Boga htjela graditi svoj toranj i svoje ime. Budućnost Europe nije u povratku u Babilon nego u hodu prema duhovskom Jeruzalemu. ■

FEUILLETON – POVIJESNI PODLISTAK

BOSANSKI MITOVI (I)

Piše: Mr. Dubravko Lovrenović

Bosna i Hercegovina – „klasična srpska zemlja“

Od ovog broja počinjemo objavljivati povijesni podlistak povjesničara Dubravka Lovrenovića pod glavnim naslovom „Bosanski mitovi“. Članci su izuzetno zanimljivi i aktualni, kako s obzirom na rat koji još uvijek traje, tako i s obzirom na stalno pitanje: Čija je Bosna? U ovom broju Lovrenović obrađuje srpski historiografski mit: „Bosna i Hercegovina – klasična srpska zemlja“.

Današnjem ratu u Bosni i Hercegovini prethodio je jedan, većini nepoznat, a po trajnosti i posljedicama neuporedivo dulji i teži „ratni“ sukob, koji se više od jednoga stoljeća odvija na „bojnom“ polju južnoslavenske i bosanskohercegovačke historiografije. Neće se pretjerati, naprotiv, kazat će se puna istina, surova i zbiljska, da je taj historiografski „rat“ za svo to vrijeme marljivo i sustavno pripremao današnji oružani sukob. Prije nego su naoštreni noževi, trebalo je naoštрити duhove...

Globalni uvid u historiografiju o Bosni i Hercegovini (uz sva pozitivna dostignuća, osobito nakon Drugog svjetskog rata), otkriva zapanjujuću dozu mitomansko-nacionalističko-kolektivističke svijesti i podsvijesti brojnih autora čija su djela servilno dvorila hegemonističke i imperijalističke projekte usmjerene ka prisvajanju, diobi ili pak iščeznuću Bosne i Hercegovine. Radi se ponajprije o srpskim ali i hrvatskim i muslimanskim projektima. Boljka tih historiografskih projekcija ogleda se prvenstveno u tomu što su se gotovo isključivo bavile poviješću svoga etnosa, i to na apologetski i nekritičan način, dok su u drugima uglavnom prepoznavali vjekovne neprijatelje, nešto tuđe i strano, nasilno uvedeno u Bosnu. Razlika među njima javlja se jedino u njihovoj vremenskoj trajnosti (tu su one samo pratile vremenski ritam nacionalnih integracija i homogenizacija vjerno im služeći). Tako su na mentalnoj podlozi jednog frustriranog i tuđinskim vladavinama opterećenog društva niknuli mitovi i broja alternativna historiografska bajanja i čaranja. Produkti tih historiografija praznovjerja mogu se svrstati u dvije osnovne skupine, od kojih jednu čine stari i već duboko ukorijenjeni, a drugu novokomponirani mitovi. Riječ je o slijedećim zabluđama i opsjenama.

Stari bosanski mitovi:

1. Bosna i Hercegovina – klasična srpska zemlja
2. Mit o Tvrtkovom okrunjenju u Mileševu
3. Bogumilski mit
4. Bosna šaptom pade

Ovim maglovitim predodžbama i proizvodima koji zorno ilustriraju malodobnost jedne historiografije, valja pribrojiti i nove tvorevine komoditeta nekritičnosti.

Bosanski mitovi u nastavku:

1. Mit o kontinuiranoj tisućljetnoj bosanskoj državnosti
2. Mit o idealnom bosanskom suživotu
3. Mit o Bosni i Europi

Doista previše, čak da se radi o samoj Kini, a ne o jednoj maloj i visokonaponskoj zemlji kakva je Bosna i Hercegovina. Po mnogo čemu ona podsjeća na svojevrstu Rubikovu kocku – da bi se uspješno složila i odgonetnula potrebno je u vidnom polju istovremeno (!) imati nekoliko dimenzija koje uvjetuju jedna drugu. Stoga bi svi oni koji se bave bosanskohercegovačkom poviješću pred sobom stalno morali imati Löwithovu misao:

„Iako ima namjeru da osuvremeni mišljenje drugih razdoblja i drugih ljudi, historijska svijest mora početi samo od sebe same. Žive generacije uvijek iznova moraju usvajati, promišljati i istraživati povijest. Mi razumijevamo ili ne razumijevamo stare autore u svjetlu naših suvremenih predrasuda, budući da knjigu povijesti čitamo unatrag od posljednje do prve stranice“.

Ignoriranje ovih elementarnih zakonitosti rodilo je bosanskohercegovačke mitove – iz toga vrela potekla je razorna bujica međusobnih nesporazuma, nepoznavanja, optužbi i imperijalnih programa.

1. Bosna i Hercegovina – klasična srpska zemlja

Srpska je historiografija, uz malobrojne iznimke, sustavno trovala domaću i inozemnu javnost o navodnom srpskom karakteru Bosne i Hercegovine. Ta se misao kao crvena nit provlači kroz srpsku književnost i historiografiju od Dositeja Obradovića (1742–1811) i Vuka Stefanovića Karadžića (1787–1864), preko Jovana Cvijića (1865–1927), do modernoga ideologa velikosrpstva, akademika Milorada Ekmečića. Neopterećenom umu zapravo je nepojmljiva količina hipokrizije i svakog odsustva elementarne znanstvene akribije kojima su Srbi nasilno utrpavani u povijest BiH. Upitni su, ništa manje, stoljetna konstantnost te pseudohistoriografije. I „znanstveni“ konsenzus u tom pogledu!

Od **Načertanija**, tajnog dokumenta Ilije Garašanina, u kojem je 1844. sustavno formulirana velikosrpska ideja na temelju „svetog prava istoričeskog“, do **Memorandum SANU** (Srpske akademije nauka i umetnosti) iz 1986., koji je postao temeljem

tzv. antibirokratske revolucije, a potom i nepojmljivih ratnih zločina u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, može se uočiti dijabolična sinkronizacija nasilništva u literaturi koja je nesmiljeno pripremala nasilništvo nad životom, sinkronizacija pera i kundaka. To je historiografija pisana na principu: „Na desno ravnaj s!“ Sve što nije htjelo da se „ravna“ bilo je poravnato – od Vukovara do Osijeka, preko Ravnog i Dubrovnika do Mostara i Kozarca, Jajca i Sarajeva. Genocid, urbicid, kulturocid, naravno, sve s „istoričeskim pravom“.

A to tzv. „istoričesko pravo“ stvarano je tvrdnjama da su Srbi prilikom slavenske seobe naselili i prostor današnje BiH (usprkos tomu što relevantni izvori govore sasvim suprotno), da je jedan katolički kralj, kakav je bio Tvrtko I. Kotromanić, okrunjen u pravoslavnom manastiru Mileševu, da su pravoslavne manastire koji u Bosni i Hercegovini počinju nicati duboko u XVI. stoljeću utemeljili Nemanjići (koji su se do tada odavno bili ohladili), da su bosanskohercegovački Hrvati i Muslimani proglašeni „Srbima katoličkog i islamskog verozakona...“; o drugim falsifikatima da se i ne govori. Svo to svjesno negiranje stvarnog povijesnog razvitka, svo to nasilno uvlačenje i „prisajedinjavanje“ drugih i različitih u srpsko-pravoslavnu sferu, svo to nasilje i teror nad činjenicama, koji su već nekoliko puta lako prešli u nasilje i teror nad pojedincima i čitavim narodima, traži stvarni znanstveni odgovor i objašnjenje. Onoga dana kada se u srpskoj historiografiji pojavi jedan novi Ilarion Ruvarac, i kada on i njemu slični budu oblikovali stanje srpske svijesti, mogao bi se dogoditi preokret... Akademik Predrag Palavestra pravilno je ocijenio sadašnje stanje srpskog duha i trasirao putove njegova ozdravljenja:

„Trezvenim i hladnim otklanjanjem od vruće politike, smelim sagledavanjem istinskog stanja stvari, najkrupnije i najpreče nevolje mogu se bar imenovati i odrediti, postaviti na pravo mesto i donekle osvetliti. Strah od istine ne može biti razlog ni klonuću ni beznadu. Naprotiv, samo jaki i zdravi narodi imaju snage da se suoče sa istinom o sebi, da shvate svoj položaj i da se prenu i usprave, ne verujući u mitove i u bajke o svojoj pravednosti, posebnosti, nevinosti i nebeskoj vrlini.“

(U slijedećem broju: „Mit o Tvrtkovom okrunjenju u Mileševu“ i „Bogumilski mit“)

23. SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI – BIBLIJSKA OLIMPIJADA

Mladi iz Bielefelda na trgu bana J. Jelačića

Skupina iz Koblenza nestrpljivo iščekuje izvlačenje pitanja

▼ Mladi iz Gießena sa svojim vjeroučiteljem Matom prije samog početka euharistijskog slavlja u Remetama

„HRVATSKA U DEVET
ZAGREBAČKIH STOLJEĆA“
ISELJENA HRVATSKA –
ZAGREB 13.–15. 5. 1994.

U srcu domovine

U Zagreb se slilo preko 700 mladih iz Njemačke, te jedna skupina iz Linza u Austriji. Pokazano je odlično poznavanje ponuđenog gradiva, a sveukupni dojam je izvanredan.

U četvrtak navečer, 12. svibnja, vidjeli smo na Trgu bana Josipa Jelačića prve mlade laste iz naših inozemnih misija. Skupina iz Koblenza zapamtila je broj tramvaja kojim mogu stići do prijateljice koja ih je ugostila. Sutradan je do Gospi-na kipa na Kaptolu prvi stigao Ivan Mihaljević iz Kassela. Na fontani smo susreli Jelenu i Tihomira Slišković iz Waiblingena. Bili su neraspoloženi govoreći kako je Zagreb prljav, kako se u pošti nikad ne može doći na red, kako ljudi tumaraju okolo, a ne rade... Možda je to i zato što se nisu bili naspavali, iako će se i kasnije mnogi mladi požaliti na razrovane ulice, na prljave i smrdljive sanitarne prostorije, posebice u Studentskom centru.

U 10 sati skupilo se mnoštvo mladih ispred katedrale. Susreću se i pozdravljaju. Fotoaparati bilježe uspomene. Mnogi su po prvi put u glavnom hrvatskom gradu, a samim tim i u zagrebačkoj prvo-

▼ Mladi iz Mettmanna sa svojim vjeroučiteljima fra Brankom i s. Ljiljanom

23. SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI

stolnici. Nešto poslije 10 sati svi su ušli u katedralu, gdje ih je najprije pozdravio organizator susreta fra Bernard Dukić. Zatim se mladima obratio kardinal Franjo Kuharić, koji ih je pozdravio u ime devet stoljeća zagrebačke Crkve i katedrale, duhovnog središta Crkve u Hrvata. „Vaši su roditelji otišli u strani svijet iz svojih župa da bi pošteno zarađivali svagdanji kruh, da bi doživjeli slobodu, koja je u Hrvatskoj i BiH bila ograničena. To su sinovi i kćeri hrvatskog naroda. Vi znate sigurno odakle su otišli i što su sa sobom ponijeli. Uz brigu za svagdanji kruh ponijeli su svoju vjeru, svoju kulturnu baštinu i nacionalnu svijest. Onamo su ih dočekali naši svećenici, koji su pošli za iseljenim Hrvatima, da im budu utočište i pomoć, da ih okupljaju u zajedništvu vjere u hrvatskim katoličkim misijama i crkvama koje je njemačka Crkva dala na raspolaganje. I da usto u tim misijama njeguju trajno zajedništvo i pripadnost hrvatskom narodu, jeziku, povijesti, kulturi. I vi dolazite iz okrilja svojih vjernih obitelji, iz tog inozemnog zajedništva. Dobro nam došli!“, rekao je na početku kardinal Kuharić. Zatim je ukratko iznio povijesno značenje devetstoljetne zagrebačke biskupije, kojoj je on 74. biskup.

Ravnatelj Informativne katoličke agencije (IKA) Živko Kustić, koautor građe za biblijsku olimpijadu, rastumačio je mladima znamenitosti katedrale, koja je zapravo bila uzorak za tu građu. Mladi su sa zanimanjem razgledali katedralu, uživo vidjeli mnoge stvari koje su učili. Svi su posjetili grob kardinala Stepinca, a na izlazu iz katedrale dobili su prigodne kape sa znakom ovog susreta. Nakon toga pješice su prošli Kaptolom, Tkalčičevom i Radićevom, a zaustavili su se na Kamenitim vratima. Ondje su otpjevali pjesmu Gospi i nakratko se pomolili. Mnogima su zablistale oči kad su vidjeli stari hrvatski grb na crkvi sv. Marka, koju su razgledali i iznutra.

Svi mladi su se u 12 sati smjestili u glavnu saborsku vijećnicu. Rijetko je tko od njih ikad kročio u bilo koji sabor. Sad su se najednom našli u Hrvatskom Saboru. Bio je to pravi parlament iseljeničke hrvatske mladeži. Sve ih je, u ime hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana i hrvatskog vrhovništva, pozdravio dr. Jure Radić, predsjednik Komisije za odnose s vjerskim zajednicama i predstojnik ureda predsjednika Republike. On je ovaj posjet mladih nazvao velikim događajem. Govorio je i o hrvatskoj sadašnjosti i budućnosti. „Stvaramo uvjete da ne bude više razloga da ni jedan jedini Hrvat više

ne mora biti vani. Mogu to biti turistički, materijalni ili znanstveni razlozi, ali ni jedan jedini Hrvat ne bi više smio ići vani iz političkih razloga niti iz razloga

neimaštine... Ima dovoljno prostora ovdje za sve vas i vaše očeve“, naglasio je dr. Radić i mladima ispričao anegdotu o načinu na koji je Bog dijelio ljudima zem-

Pobjednička ekipa iz Offenbacha sa svojom vjeroučiteljicom s. Damirom u Saboru. Tada još nisu ni slutili da će biti prvi.

Drugo mjesto pripalo je Frankfurtu VII (gore), a treće Frankfurtu VI (dolje).

BIBLIJSKA OLIMPIJADA

lju, a na koncu je Hrvatima dao onaj dio „koji je bio ostavio sebi“. Mladima su se potom obratili dr. Žarko Domljan, potpredsjednik Sabora i političar Ivan Milas. Mladi iseljeni i inozemni Hrvati dobili su potom priliku postavljati pitanja, kao u pravom pravcatom parlamentu. Nakon nekoliko ugodnih i prigodničarskih pitanja, mladi su pitali kad će se moći u Knin, tko je kriv za pad Jajca, što će biti s Uskopljem, kako su vodeći političari u Hrvatskoj mogli kupiti najskuplje automobile i velika poduzeća...

Najvažnija točka programa za sve mlade počela je u 16 sati u kino-dvorani Studentskog centra. Nakon pozdrava fra Bernarda Dukića i mons. Vladimira Stankovića, Biblijsku olimpijadu je otvorio kardinal Franjo Kuharić. Voditelj natjecanja bio je Živko Kustić. Predstavnik skupine odgovarao je usmeno na izvučeno pitanje. Vidjelo se da mladi mučaju na hrvatskom, ali su ipak u većini

odlično odgovarali. Bilo je napeto i vrlo živo. Žiri (dr. Lelja Dobronić, vlč. Andrija Lukinović, Damir Bolovec) nije imao nimalo lak posao. Bilo je ljutnje, pa i žestokih prigovora na date ocjene. Žiri je međutim bio posve neovisan i nepristran. Nije bilo nikakvih razloga da neke neobjektivno stavi ispred drugih. U drugi krug natjecanja išlo je deset skupina s najviše bodova, a na izvučeno pitanje odgovarao je onaj tko ga izvuče. Nakon tog kruga poredak je izgledao ovako: Offenbach, Frankfurt VII, Frankfurt VI, Waiblingen, Kassel, Köln, Frankfurt V, Düsseldorf, Sindelfingen, Stuttgart. Za sve natjecatelje bila je priređena večera u studentskoj blagovaonici.

Iste večeri bila je zajednička molitva u crkvi sv. Katarine na Gornjem gradu. Sutradan, 14. svibnja, mladi su hodočastili svetištu Majke Božje u Remete (Zagreb), gdje je misu slavio papinski nuncij u Hrvatskoj Giulio Einaudi.

U 16 sati istoga dana u sjemenišnoj dvorani na Šalati organiziran je revijalni susret inozemnih vjeronaučnih skupina i skupina iz zagrebačkog područja. Dvorana je bila prepuna, a susret je vodio Luka Depolo. Bilo je to revijalno natjecanje u kojem su mladi u opuštenoj atmosferi mogli pokazati svoje znanje. U igri su sudjelovali i gledatelji, koji su nagrađivani posterom „Žive zajednice“, pjesmaricom „Slavimo Boga“, te pretplatama na „Mali koncil“ i „Živu zajednicu“.

U 18 sati priređen je koncert duhovnih pjesama ispred zagrebačke katedrale. Nastupili su pojedinci i skupine iz inozemstva i domovine. Iste je večeri u 21 sat održano bdjenje za devet stoljeća u katedrali.

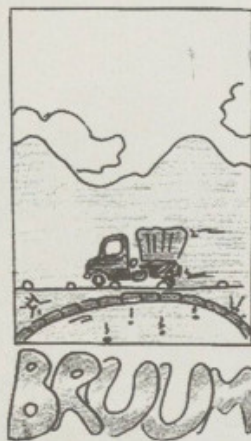
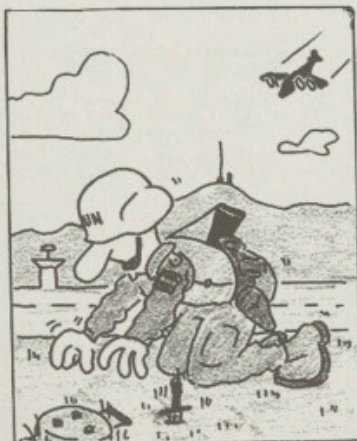
Posljednja točka službenog programa bila je svečana nedjeljna misa u katedrali, koju je predvodio kardinal Kuharić. Hrvatskom naddušobrižničkom uredu puno je pomogao Katehetski ured zagrebačke nadbiskupije na čelu s vlč. Zvonimirom Kurečićem, pa je i taj ured obdaren kompjuterom.

Potom je uslijedio rastanak sa Zagrebom. Do ponovnog viđenja, rekli su mnogi. Mladi su u slobodnom vremenu osjetili bilo zagrebačkog života, na Jelačićevu trgu, u Tkalićevoj, u diskotekama... Zahvalni su svima koji su ih ugostili. Inozemni sudionici susreta i olimpijade bili su u Zagrebu prepoznatljivi ne samo po kapama, nego i po tomu što je većina govorila njemački. Ovaj susret s domovinom sigurno će ih potaknuti na veću ljubav prema hrvatskom jeziku, povijesti, kulturi... Hrvatska radio-televizija i tisak pratili su susret s dužnom pozornošću. Posebno se u tomu istakla ekipa religijskog programa i emisije „Mir i dobro“ s Augustinom Bašićem. Mladi su pred kamerama HRT-a izjavili da je sve bilo super i da će svakako ponovno posjetiti Zagreb. ■

Mladi iz misije Reutlingen sa svojom voditeljicom s. Mirjanom za vrijeme euharistijskog slavlja u Remetama.

MARKO OBERT

Pod zaštitom zagrebačkih anđela. Vjeronaučna skupina iz Krefelda s voditeljem fra Matom Martićem

Nije lako odgovarati usmeno na hrvatskom jeziku

Misa za mlade u Remetama. Slavio ju je papinski nuncij u Hrvatskoj Giulio Einaudi.

▼ Vjeronaučna skupina iz Linza s voditeljem Perom Raičem sudjelovala je po prvi put na olimpijadi

BIBEL-OLYMPIADE – Zagreb 1994

Anlässlich der 900-Jahr-Feier des Bistums und der Stadt Zagreb fand vom 13. bis 15. Mai 1994 in Zagreb das 23. kroatische katholische Jugendtreffen und die Bibelolympiade statt. Aus Deutschland nahmen 73 Jugendgruppen der kroatischen Missionen teil und eine Gruppe aus Linz, Österreich. Insgesamt wirkten weit über 700 kroatische Jugendliche aus dem Ausland mit.

Die Jugendlichen besichtigten u. a. die Sehenswürdigkeiten der Stadt und das Kroatische Parlament. Die Hauptmesse zelebrierte Kardinal Franjo Kuharić, und die Eucharistiefeier in Remete Nuntius in Kroatien Giulio Einaudi. Das Treffen und die Bibelolympiade vom Kroatischen Oberseelsorgeamt in Frankfurt organisiert, erfüllte alle Erwartungen.

Postvertriebsstück · D 2384 E · Gebühr bezahlt:

**STOP
THE
WAR**

Scholl+Klug Druckerei GmbH · 64546 Mörfelden-Walldorf